

แนวทางการพัฒนางานข้าวกรอง ของกองข้าว กองทัพอากาศที่ 1

เอกสารวิจัยส่วนบุคคล

โดย

พันเอก ณีฐพงศ์ น้อยประชา
รองผู้อำนวยการกองข้าวกองทัพอากาศที่ 1

วิทยาลัยการทัพบก

กันยายน 2566

เอกสารวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนางานด้านข่าวกรอง ของกองข่าวกองทัพภาคที่ 1
โดย พันเอก ณิชฐพงศ์ น้อยประชา
อาจารย์ที่ปรึกษา พันเอกหญิง นवलสมร จรวงษ์

วิทยาลัยการทัพบก อนุมัติให้เอกสารวิจัยส่วนบุคคลฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรหลักประจำ วิทยาลัยการทัพบก ปีการศึกษา 2566 และเห็นชอบให้เป็น
เอกสารวิจัยส่วนบุคคลที่อยู่ในเกณฑ์ระดับ **ดีมาก**

พลตรี

(จกจ ชั้นดี)

ผู้บัญชาการวิทยาลัยการทัพบก

คณะกรรมการควบคุมเอกสารวิจัยส่วนบุคคล

พันเอก

(สินสมุทร จันทระเนตร)

ประธานกรรมการ

พันเอก

(สหัสदनย์ ธเนศชัยพิทักษ์)

ผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษา

พันเอกหญิง

(นवलสมร จรวงษ์)

กรรมการ

พันเอกหญิง

(ณภัค ภัคคะกรณ์)

กรรมการ

บทคัดย่อ

ผู้วิจัย	พันเอก อนุรักษ์ น้อยประชา
เรื่อง	แนวทางการพัฒนางานด้านข่าวกรอง ของกองข่าวกองทัพภาคที่ 1
วันที่	6 กันยายน 2566 จำนวนคำ : 10,049 จำนวนหน้า : 33
คำสำคัญ	ข่าวกรอง, วงรอบข่าวกรอง
ชั้นความลับ	ไม่มีชั้นความลับ

งานข่าวถือเป็นงานสำคัญสำหรับการเริ่มต้นในทุกภารกิจ กองข่าวกองทัพภาคที่ 1 เป็นกองเสนาธิการหลักของกองทัพภาคที่ 1 มีภารกิจรับผิดชอบ วางแผน อำนวยการ ควบคุม ประสานงาน และกำกับดูแลการดำเนินงานด้านการข่าวทั้งปวง เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของกองทัพภาคที่ 1 ในทุกภารกิจ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพอย่างสูงสุด

สถานการณ์ปัจจุบันภัยคุกคามความมั่นคงมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มีความซับซ้อน คลุมเครือ และไม่แน่นอน ยากต่อการประเมินสถานการณ์ได้อย่างครอบคลุมและแม่นยำ จึงมีความตั้งใจทำการศึกษา ข้อมูลทางเอกสาร จากยุทธศาสตร์การพัฒนางานด้านข่าวกรองในระดับต่างๆ ทฤษฎี หลักการ และนโยบายผู้บังคับบัญชา มาวิเคราะห์หาเหตุและปัจจัยของปัญหา เพื่อหาแนวทางการพัฒนางานด้านข่าวกรองของกองข่าว กองทัพภาคที่ 1 ต่อไป

ABSTRACT

AUTHOR: Colonel Nattapong Noipracha
TITLE: Guidelines for the development of intelligence work of the Intelligence Division, 1st Army Area
DATE: 6 September, 2023 **WORD COUNT:** 10,049 **PAGES:** 33
KEY TERMS: Intelligence, Intelligence Cycle
CLASSIFICATION: Unclassified

News is an important task to start with every mission. The Intelligence Division, 1 Army Area, Royal Thai Army is the main chief of staff of the 1st Army Area. Has a mission to be responsible for planning, directing, controlling, coordinating and supervising all news operations. To support the mission in normal operation defense work and internal security work. By organizing a news gathering system, both the collection of open information and secret news system for maximum efficiency.

The current situation of security threats is changing rapidly. It is complex, vague, and uncertain, making it difficult to assess the situation comprehensively and accurately. Therefore, there is an intention to study Documentation From strategies for development of intelligence work at various levels, theories, principles and commander policies. To analyze the causes and factors of the problem. to find ways to develop intelligence work of the Intelligence Division, 1st Army Area

กิตติกรรมประกาศ

เอกสารวิจัยส่วนบุคคลฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก คณะกรรมการสอบงานวิจัยและคณาจารย์ของวิทยาลัยการทัพบก และทุกท่านที่กรุณา ประสันทิประสาทวิชาความรู้ ตลอดจนให้คำแนะนำในการจัดเตรียม การวางแผน เก็บรวบรวม วิเคราะห์ แก้ไขข้อบกพร่องในการทำเอกสารวิจัย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พันเอกหญิง นวลสมร จรวงษ์ อาจารย์ที่ปรึกษา และ พันเอก สหิสดนย์ ธนศชัยพิทักษ์ ผู้อำนวยการกองข่าว กองทัพอากาศที่ 1 ผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษา ที่กรุณาให้แนวคิดและ แนวทางด้วยความเมตตากรุณาและความปรารถนาดียิ่ง ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่อง ต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างยิ่ง จนทำให้เอกสารวิจัยส่วนบุคคลฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ พลตรี ฉกาจ ชันตี ผู้บัญชาการวิทยาลัยการทัพบก ที่กรุณาอนุมัติให้ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลอันเป็นประโยชน์จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในงานวิจัย ในครั้งนี้ ขอขอบพระคุณอาจารย์และเจ้าของผลงานวิชาการและงานวิจัยต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยได้อ้างถึง ตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการช่วยเหลือและให้กำลังใจจนทำให้ผู้วิจัย ทำการศึกษาจนสำเร็จด้วยดี คุณประโยชน์อันเกิดจากการศึกษาค้นคว้าเอกสารวิจัยส่วนบุคคลฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบความดีให้แก่ผู้มีพระคุณทุกท่าน ทั้งที่เกี่ยวข้องกับผู้วิจัยในทางตรง และทางอ้อม และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารวิจัยส่วนบุคคลฉบับนี้ จะสามารถเป็นแหล่งความรู้ที่มีประโยชน์ต่อผู้สนใจได้ใช้ในการศึกษาค้นคว้า และต่อยอดองค์ความรู้ต่อไป และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารวิจัยฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อวิทยาลัยการทัพบก กองทัพอากาศ และประเทศชาติต่อไป

สารบัญ

เนื้อหา	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	
ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	3
กรอบแนวคิดการวิจัย	4
วิธีการศึกษา	5
ประโยชน์ที่ได้รับ	5
บทที่ 2 บทวิเคราะห์	
แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ในการพัฒนาระบบงานด้านการข่าวกรอง	6
นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2566 – 2570)	8
แผนปฏิบัติการราชการ ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 – 2570) กระทรวงกลาโหม	10
นโยบายการปฏิบัติงานของกองทัพบก	11
นโยบายการปฏิบัติงานของกองทัพภาคที่ 1	14
สภาพปัญหาการปฏิบัติงานในปัจจุบัน	18
การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน	20
แนวทางการพัฒนางานด้านข่าวกรอง ของกองข่าว กองทัพภาคที่ 1	21
บทที่ 3 บทอภิปรายผล	
การพัฒนาด้านบุคลากร และโครงสร้างองค์กร	26
การพัฒนาด้านระบบงานข่าวกรอง	28
ระบบฐานข้อมูลร่วม และการบูรณาการด้านการข่าว	29
บทที่ 4 บทสรุป	
สรุปผลการวิจัย	31
ข้อเสนอแนะ	33
ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป	33
เอกสารอ้างอิง	

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 52¹ ระบุว่า รัฐต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ เอกราช อธิปไตย บูรณภาพแห่งอาณาเขตและเขตที่ประเทศไทยมีสิทธิอธิปไตย เกียรติภูมิและผลประโยชน์ของชาติ ความมั่นคงของรัฐ และความสงบเรียบร้อยของประชาชน เพื่อประโยชน์แห่งการนี้ รัฐต้องจัดให้มีการทหาร การทูต และการข่าวกรองที่มีประสิทธิภาพ

ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง² ในการพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ ได้กำหนดให้มีแผนการพัฒนาระบบงานข่าวกรองแห่งชาติแบบบูรณาการอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้สามารถติดตาม แจ้งเตือน ระวังภัยภัย และป้องกันปัญหาและภัยคุกคามได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถประเมินสถานการณ์ได้ถูกต้อง แม่นยำ และทันเวลา

นโยบายและแผนการพัฒนาระบบข่าวกรองแห่งชาติ³ มุ่งเน้นการยกระดับระบบงานข่าวกรองแห่งชาติในการเฝ้าระวัง ประเมิน ตอบสนอง และแจ้งเตือนต่อสถานการณ์ด้านความมั่นคงเชิงยุทธศาสตร์ในระยะยาว พร้อมทั้งขยายเครือข่ายเฝ้าระวังเพื่อสนับสนุนงานข่าวกรอง และการวางระบบงานข่าวกรองเพื่อป้องกันภัยคุกคามที่สำคัญ โดยพัฒนาขีดความสามารถในการรวบรวมและประเมินสถานการณ์ด้านการข่าว พัฒนาและขยายเครือข่ายด้านการข่าว รวมถึงพัฒนาศักยภาพ เสริมสร้างองค์ความรู้ บุคลากรเพื่อใช้ในการประเมินสถานการณ์ด้านการข่าวในระยะยาว

กองทัพภาคที่ 1 จัดเป็นหน่วยกำลังรบหลักของกองทัพบกในการแก้ปัญหาภัยความมั่นคงต่างๆ ตามที่กองทัพบกมอบหมายภารกิจในการปฏิบัติงานด้านต่างๆ เสมอมา งานด้านการข่าวเป็นงานสำคัญ ส่งผลต่อการปฏิบัติทางทหาร โดยการปฏิบัติงานด้านการข่าวต้องทราบข่าวสารของภัยคุกคาม ต้องทราบข้อมูลการเกิดปัญหาที่แท้จริง ตลอดจนการวิเคราะห์แนวโน้มภัยคุกคามต่อความมั่นคงแห่งชาติ เพื่อให้กองข่าว กองทัพภาคที่ 1

สามารถเตรียมข้อมูลเกี่ยวกับแนวโน้มภัยคุกคามได้อย่างมีประสิทธิภาพและทันเวลา ดังนั้นหน่วยจึงต้องการให้งานข่าวสามารถปฏิบัติงาน ได้อย่างเป็นรูปธรรม เกิดผลสัมฤทธิ์ และมีประสิทธิภาพ แต่จากการปฏิบัติที่ผ่านมายังไม่เกิดประสิทธิภาพเท่าที่ควร การวิเคราะห์ข่าวสารไม่ทันต่อเหตุการณ์ ข้อมูลการตัดสินใจ ไม่เพียงพอในการนำเสนอให้ผู้บังคับบัญชาตกใจ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาการแนวทางการพัฒนางานด้านข่าวกรอง ของกองข่าว กองทัพภาคที่ 1

การให้ได้มาซึ่งข่าวสารและข่าวกรอง ที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติการกิจนั้น จะมีหลักการหรือวิธีการในการดำเนินการที่เรียกว่า “วงรอบข่าวกรอง” ซึ่งก็คือกรรมวิธีในการปฏิบัติการข่าวกรองของหน่วยต่างๆ ทุกระดับหน่วย ตลอดจนทุกระดับปฏิบัติการ ทั้งทางยุทธวิธี ทางยุทธการ และทางยุทธศาสตร์และปฏิบัติให้บรรลุความมุ่งหมายของข่าวกรอง หรือก็คือการผลิตข่าวกรองนั่นเอง โดยมีการดำเนินงานอยู่ 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย

ขั้นที่ 1 การอำนวยการวางแผนรวบรวมข่าวสาร เพื่อกำหนดว่าต้องการรู้ข่าวสารเรื่องอะไรบ้าง โดยจะกำหนดออกมาในรูปของความต้อการข่าวกรองของผู้บังคับบัญชาที่แยกออกเป็นหัวข้อข่าวสารสำคัญ (ทขส.) และความต้องการข่าวกรองอื่นๆ (ตขอ.) ซึ่งอาจจะมีการแปลงออกมาเป็นคำสั่ง คำขอ

ขั้นที่ 2 การรวบรวมข่าวสาร เพื่อให้ได้มาซึ่งข่าวสารที่จะนำไปดำเนินการกรรมวิธีให้เป็นข่าวกรอง โดยใช้เจ้าหน้าที่รวบรวมข่าวสาร และอุปกรณ์เครื่องมือในการหาข่าวจากแหล่งข่าวต่าง ๆ

ขั้นที่ 3 การดำเนินการกรรมวิธีต่อข่าวสาร เพื่อทำข่าวสารให้เป็นข่าวกรอง ซึ่งการดำเนินการ แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ การบันทึก การประเมินค่า และการตีความ โดยการตีความยังแบ่งการดำเนินงาน ออกเป็นอีก 3 ขั้นตอน ได้แก่ การวิเคราะห์ การสนธิ และการอนุมาน

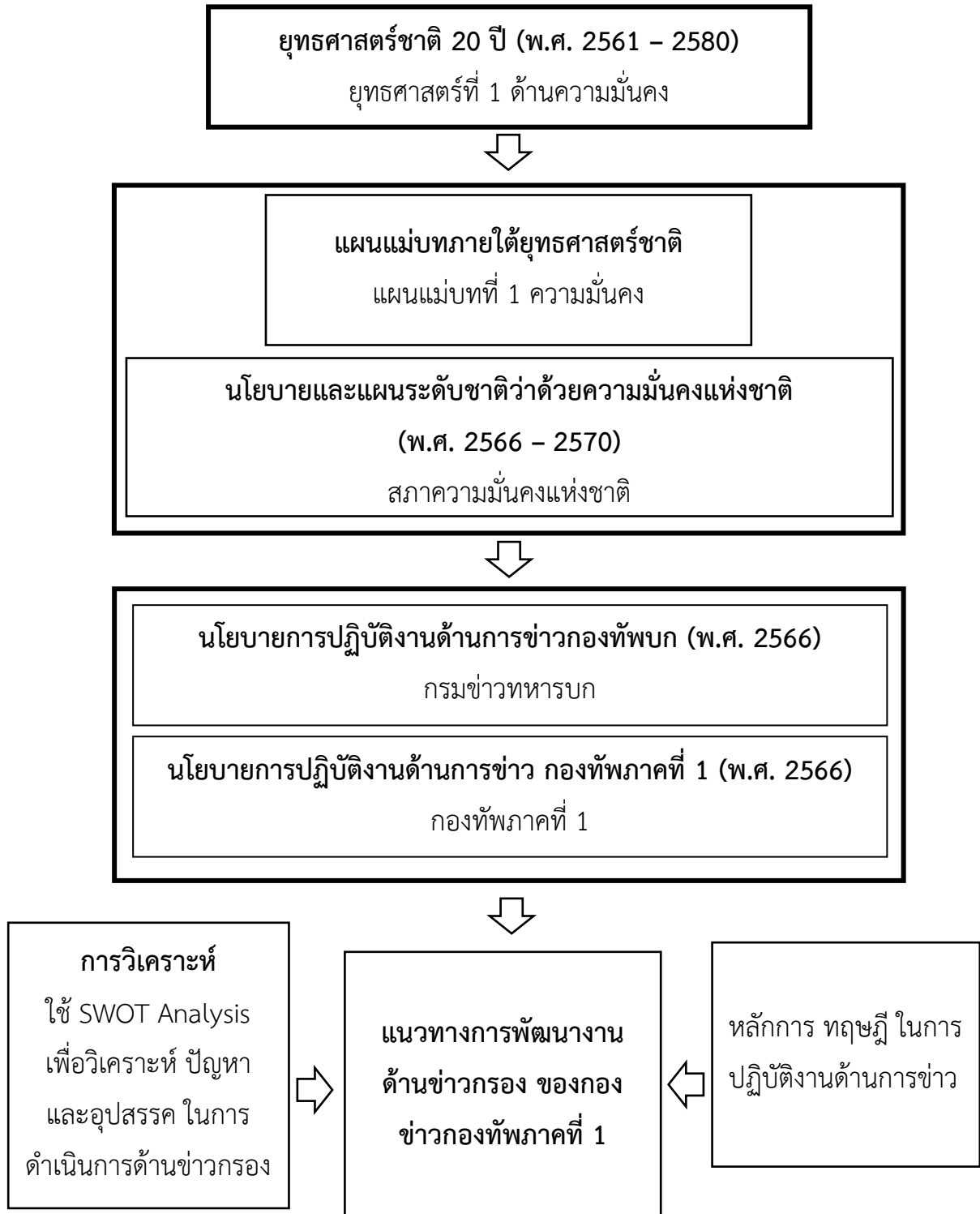
ขั้นที่ 4 การใช้และการกระจาย ข่าวสาร ข่าวกรอง ความสำเร็จของรายงานข่าวกรอง คือ การส่งผลของการวิเคราะห์ข่าวสารไปยังบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างทันเวลาในรูปแบบที่เหมาะสม

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบและสภาพการปฏิบัติงานช่างกรอง ของกองช่าง
กองทัพอากาศที่ 1 ในห้วงที่ผ่านมา
2. เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานด้านช่างกรอง
ของกองช่างกองทัพอากาศที่ 1
3. เพื่อให้ได้แนวทางการพัฒนางานด้านช่างกรอง ของกองช่าง กองทัพอากาศที่ 1
ที่เหมาะสม

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการศึกษา

1. รูปแบบการวิจัย

รูปแบบหรือแนวทางที่ใช้ในการศึกษา ซึ่งในที่นี้กำหนดให้ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงยุทธศาสตร์ตามที่วิทยาลัยการทัพบกกำหนด

2. ขอบเขตการศึกษา

ศึกษาเอกสารงานวิจัย แผน นโยบาย ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานด้านการข่าวกรอง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ประเภทของข้อมูลเอกสาร ทฤษฎี หลักการ การปฏิบัติงานด้านการข่าว และการรวบรวมข้อมูล ปัญหา ข้อขัดข้องในการปฏิบัติงานด้านการข่าวที่ผ่านมา นโยบาย ผู้บังคับบัญชาต่อประสิทธิผลต่องานด้านการข่าว

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมมาวิเคราะห์หาเหตุและปัจจัยของปัญหา เพื่อหาแนวทางการพัฒนางานด้านข่าวกรอง

5. ขั้นตอนการดำเนินงาน

การดำเนินการวิจัยประกอบด้วยกิจกรรมจำนวน 6 ขั้นตอน โดยใช้ระยะเวลาดำเนินการ 6 เดือน ตั้งแต่เดือน ธันวาคม 2565 ซึ่งสามารถนำเสนอเอกสารวิจัยที่สมบูรณ์ได้ภายในเดือน พฤษภาคม 2566

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ทราบแนวทางการทำงานด้านข่าวกรอง ของกองข่าว กองทัพอากาศที่ 1
2. ทราบปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานกองข่าว กองทัพอากาศที่ 1 ในห้วงที่ผ่านมา
3. สามารถเสนอแนวทางการพัฒนางานด้านข่าวกรอง ของกองข่าว กองทัพอากาศที่ 1 ให้การปฏิบัติงานในปัจจุบันมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

บทที่ 2

บทวิเคราะห์

1. แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี กับความเชื่อมโยงในการพัฒนาระบบงานด้านการข่าวกรอง

1.1 แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี การพัฒนาประเทศในช่วงระยะเวลาของยุทธศาสตร์ชาติ จะมุ่งเน้นการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

1.2 ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงมีเป้าหมายสำคัญในภาพรวมระยะ 20 ปีที่เป็นรูปธรรมชัดเจน คือ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข” โดยเร่งเสริมสร้างความเข้มแข็งและความรักความสามัคคีปรองดอง ของคนในชาติ ตลอดจนการปลูกจิตสำนึกด้านความมั่นคงให้เกิดขึ้นในประชาชนทุกระดับ การพัฒนาระบบงานด้านการข่าวให้มุ่งเน้นการบูรณาการข้อมูลข่าวสารด้านความมั่นคงอย่างเป็นระบบ การพัฒนาปรับปรุงกลไก การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง และกลไกในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงให้มีเอกภาพ มีประสิทธิภาพ และมีการบูรณาการการดำเนินงานอย่างแท้จริง โดยปัญหาความมั่นคงเร่งด่วน ที่จะต้องดำเนินการแก้ไข ประกอบด้วย ปัญหาความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ปัญหายาเสพติด ปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ปัญหาอาชญากรรมทางไซเบอร์ และปัญหาการทุจริตในระบบราชการ **การพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ** เพื่อยกระดับขีดความสามารถของกองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงทั้งระบบของประเทศ ให้มีความ

พร้อมในการป้องกันและรักษาอธิปไตยของประเทศ รวมทั้งสามารถติดตาม ป้องกัน แก้ไข และรับมือกับปัญหาความมั่นคงทุกมิติทุกรูปแบบและทุกระดับแบบบูรณาการให้มีความพร้อมและเพียงพอต่อการป้องกันภัยคุกคามทุกมิติ ทุกรูปแบบ และทุกระดับความรุนแรง โดยมีประเด็นที่เชื่อมโยงกับการพัฒนาระบบงานข่าวกรอง ดังนี้

1.2.1 การพัฒนาระบบงานข่าวกรองแห่งชาติแบบบูรณาการอย่างมีประสิทธิภาพ⁴ เพื่อให้สามารถติดตาม แจ้งเตือน ระวังยับยั้ง และป้องกันปัญหา และภัยคุกคามได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถประเมินสถานการณ์ได้ถูกต้อง แม่นยำ และทันเวลา โดยเสริมสร้างพัฒนา และบูรณาการขีดความสามารถ ของระบบงานข่าวกรอง หน่วยงานข่าวกรอง และประชาคมข่าวกรองในประเทศให้ทันสมัย ทันสถานการณ์ ทั้งด้านศักยภาพของบุคลากร ยุทธโศปกรณ์ เทคโนโลยี และระบบข้อมูลขนาดใหญ่ สามารถครอบคลุมการใช้งาน ได้อย่างครบถ้วนและต่อเนื่อง มีการบูรณาการข้อมูลและนำผลผลิตด้านข่าวกรองไปใช้ในการบริหารจัดการ ปัญหาและความมั่นคงของชาติในทุกมิติ และทุกด้าน รวมทั้งให้มีการเสริมสร้างความร่วมมือกับภาคประชาชน ในรูปแบบประชารัฐ และประชาคมข่าวกรองต่างประเทศอย่างแน่นแฟ้น

1.2.2 การพัฒนาและฝึกพลั้งอำนาจแห่งชาติ กองทัพและหน่วยงานความมั่นคง รวมทั้งภาครัฐและภาคประชาชน ให้พร้อมป้องกันและรักษาอธิปไตยของประเทศ และเผชิญกับภัยคุกคามได้ทุกมิติ ทุกรูปแบบและทุกระดับ เพื่อให้ทรัพยากรที่สำคัญและจำเป็นทั้งปวงของกองทัพและหน่วยงานความมั่นคง ได้รับการพัฒนา เสริมสร้างศักยภาพ ให้มีความพร้อม เพียงพอ และเป็นรูปธรรม ทั้งคน เครื่องมือ ยุทธโศปกรณ์ รวมทั้งระบบบริหารจัดการในการป้องกันประเทศ และการป้องกันภัยคุกคามทุกมิติ ทุกรูปแบบ และทุกระดับ ความรุนแรง ตลอดจนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยสามารถระดมทรัพยากรได้อย่างเป็นระบบและมีขั้นตอนชัดเจน ส่งผลให้สามารถปกป้องอธิปไตยและแก้ไขปัญหาความมั่นคงได้ทุกมิติทุกรูปแบบและทุกระดับ โดยการจัดทำแผนพัฒนาและฝึกกำลังทรัพยากรรวมถึงขีดความสามารถทั้งปวงของกองทัพ หน่วยงานด้าน ความมั่นคงทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ที่มีประสิทธิภาพเป็นรูปธรรมชัดเจน มีการประเมินขีด ความสามารถของแต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างจริงจัง พร้อมพัฒนาคน โครงสร้างกำลังรบและยุทธโศปกรณ์ ให้เหมาะสมเพียงพอและเป็นรูปธรรมสามารถรับมือกับภัยคุกคามได้ทุกมิติทุกรูปแบบ และทุกระดับความรุนแรง ยกกระตือการ

ฝึกร่วมให้เป็นแบบบูรณาการที่ทันสมัย มีความสมบูรณ์ พร้อมนำไปปฏิบัติได้กับสถานการณ์จริง เสริมสร้างความสัมพันธ์ในการปฏิบัติการร่วมและการป้องกันภัยคุกคามด้านความมั่นคงกับเพื่อนบ้านและมิตรประเทศ มิให้เกิดข้อขัดแย้งหรือปัญหาเกี่ยวกับเขตแดนทางบกและอาณาเขตทางทะเล พร้อมทั้งมีกลไกแก้ไขปัญหาความเห็นต่างหรือความขัดแย้ง ผ่านทางการเจรจาและมาตรการทางการทูต ตลอดไปจนถึงการส่งเสริม การวิจัย และพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีป้องกันประเทศ การพลังงานทหาร กิจการอวกาศ เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสารอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างหลักประกันให้ประเทศไทยก้าวไปสู่การมีอุตสาหกรรมป้องกันประเทศแบบอัจฉริยะในอนาคต มีเทคโนโลยีเป็นของตนเอง สามารถแข่งขัน และลดการพึ่งพาหรือนำเข้าจากต่างประเทศได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งสามารถสนับสนุนนโยบายและยุทธศาสตร์สำคัญของประเทศได้

2. นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2566 – 2570) เป็นแผนระยะปานกลาง 5 ปี ที่มีสถานะเป็นแผนระดับที่ 2 รองรับการดำเนินการในห้วงที่สองของยุทธศาสตร์ชาติ (แผนระดับที่ 1) โดยนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติฉบับนี้มีความเชื่อมโยงและประสานสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความมั่นคง และประเด็นการต่างประเทศ ตลอดจนกำหนดขอบเขตและหลักเกณฑ์พิจารณา “ประเด็นความมั่นคง” เพื่อตอบสนองตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่ต้องเห็นผลสัมฤทธิ์ภายในปี 2570 การยกระดับขีดความสามารถในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคง โดยมุ่งขยายผลกรอบแนวคิดความมั่นคงแบบองค์รวม เพื่อให้หน่วยงานของรัฐมีกรอบจัดทำ และขับเคลื่อนแผนระดับที่ 3 โดยนำเป้าหมายและตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ไปกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรมหรือการดำเนินการอื่น ๆ ไปสู่การปฏิบัติได้อย่างชัดเจนและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2.1 นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2566 – 2570)⁵ มีทั้งสิ้น 17 นโยบายและแผนความมั่นคง แบ่งออกเป็น 2 หมวด ดังนี้

2.1.1 หมวดประเด็นความมั่นคง เป็นประเด็นภัยคุกคามที่มีผลกระทบและแนวโน้มความเสียหายสูงต่อความมั่นคงแห่งชาติและผลประโยชน์แห่งชาติรวม 13 นโยบายและแผนความมั่นคง

2.1.2 หมวดประเด็นศักยภาพความมั่นคง เป็นประเด็นเสริมสร้างศักยภาพและพัฒนาขีดความสามารถของประเทศในการป้องกันและแก้ไขประเด็นความมั่นคงให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น รวม 4 นโยบายและแผนความมั่นคง ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาระบบข่าวกรอง ดังนี้

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ 14 การพัฒนาศักยภาพการเตรียมพร้อมแห่งชาติ และการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ระดับชาติ มุ่งเน้นให้พัฒนาศักยภาพการเตรียมพร้อมเพื่อป้องกัน และตอบสนองต่อภัยคุกคาม รวมทั้งบูรณาการทรัพยากรของประเทศเพื่อใช้ในการเผชิญกับวิกฤตการณ์ระดับชาติโดยทบทวน และพัฒนากลไกการบริหารจัดการ ทั้งในระดับนโยบาย ระดับอำนาจการ และระดับปฏิบัติ ให้สามารถปฏิบัติภารกิจร่วมกันได้อย่างประสานสอดคล้องเมื่อประเทศเผชิญกับปัญหาภัยคุกคาม หรือเข้าสู่ภาวะวิกฤตระดับชาติ ส่งเสริมความร่วมมือกับต่างประเทศในระดับทวิภาคีและพหุภาคีเพื่อสร้างความเข้มแข็งในการวิจัยและพัฒนาาร่วมกัน พัฒนาประสิทธิภาพกลไก ระบบการสั่งการในการประเมินและติดตามสถานการณ์ที่มีความเสี่ยงในการเข้าสู่ภาวะวิกฤตการณ์ระดับชาติ การแจ้งเตือน ตลอดจนการประสานงานระหว่างหน่วยงานและผู้ปฏิบัติภารกิจ (สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ เป็นหน่วยงานเจ้าภาพ)

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ 15 การพัฒนาระบบข่าวกรองแห่งชาติ มุ่งเน้นการยกระดับระบบงานข่าวกรองแห่งชาติในการเฝ้าระวัง ประเมินตอบสนอง และแจ้งเตือน ต่อสถานการณ์ด้านความมั่นคงเชิงยุทธศาสตร์ในระยะยาว พร้อมทั้งขยายเครือข่ายเฝ้าระวังเพื่อสนับสนุนงานข่าวกรอง และการวางระบบงานข่าวกรองเพื่อป้องกันภัยคุกคามที่สำคัญ โดยพัฒนาขีดความสามารถในการรวบรวมและประเมินสถานการณ์ด้านการข่าว พัฒนาและขยายเครือข่ายด้านการข่าว รวมถึงพัฒนาศักยภาพ เสริมสร้างองค์ความรู้บุคลากร เพื่อใช้ในการประเมินสถานการณ์ด้านการข่าวในระยะยาว (สำนักข่าวกรองแห่งชาติ เป็นหน่วยงานเจ้าภาพ)

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ 16 การบูรณาการข้อมูลด้านความมั่นคง มุ่งเน้นการจัดทำและเชื่อมโยงบัญชีข้อมูลด้านความมั่นคงขนาดใหญ่เชิงดิจิทัลให้สามารถนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจเชิงนโยบายในการป้องกันและแก้ไขภัยคุกคามที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงแห่งชาติ โดยบูรณาการข้อมูลด้านความมั่นคงเพื่อประกอบการตัดสินใจเชิงนโยบาย ตลอดจนกำหนดโจทย์ประเด็นความมั่นคงและประเด็น

ศักยภาพความมั่นคง ภายใต้นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2566 – 2570) เพื่อใช้เป็นประเด็นสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) และพัฒนากลไกการบริหารจัดการการบูรณาการข้อมูลด้านความมั่นคง ผ่านการจัดทำแผนหรือแนวทางการขับเคลื่อนการบูรณาการข้อมูลด้านความมั่นคง และสร้างความร่วมมือหรือความตกลงสำหรับการเชื่อมโยง แลกเปลี่ยน และแบ่งปันข้อมูลภายในแพลตฟอร์มด้านความมั่นคงตามหน้าที่อำนาจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร เป็นหน่วยงานเจ้าภาพ)

2.2 ความเชื่อมโยงกับเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

2.2.1 ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง เป้าหมายที่ 3 กองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคง ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน มีความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคง

2.2.2 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความมั่นคง แผนย่อยที่ 3 แผนย่อยการพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ เป้าหมาย หน่วยงานด้านการข่าวและประชาคมข่าวรองทำงานอย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

3. แผนปฏิบัติการราชการ ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 – 2570) กระทรวงกลาโหม⁶

มีความมุ่งหมายสำคัญ 2 ประการ ได้แก่

3.1 การพัฒนากระทรวงกลาโหมให้มีโครงสร้างองค์กรที่สอดคล้องกับระบบราชการยุคใหม่ที่มุ่งเน้นความคล่องตัว การให้บริการประชาชน และความโปร่งใส ตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี ด้วยการพัฒนาระบบการบริหารงานบุคคล การฝึกศึกษา การวิจัยและพัฒนา ตลอดจนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence) และนวัตกรรมพลังงานสะอาด (Green Energy Innovation) มาใช้สนับสนุนการปฏิบัติการ

3.2 การปรับปรุงกองทัพให้มีขนาดที่เหมาะสมกับภัยคุกคามทุกรูปแบบทุกมิติ และทุกระดับความรุนแรง สามารถปรับเพิ่ม/ลดกำลังกองทัพได้ตามความจำเป็นทางยุทธการ มุ่งเน้นการปฏิบัติการร่วมที่มีความคล่องแคล่วและอำนาจกำลังรบสูง

มียุทธโศปกรณ์และเทคโนโลยีที่ทันสมัย สามารถปฏิบัติการที่มีความหลากหลาย มีศักยภาพทางทหารที่ทัดเทียมกับประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และประเทศที่มีความมั่นคงปลอดภัยจากภัยคุกคามทางทหาร รวมทั้งการดำรงความต่อเนื่องในการปฏิบัติการทางทหารได้อย่างเหมาะสมในทุกสถานการณ์ สามารถยุติปัญหาหรือข้อขัดแย้งได้อย่างรวดเร็วและทันเวลา

แผนปฏิบัติราชการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) กระทรวงกลาโหม แบ่งออกเป็น 6 เรื่อง (22 กลยุทธ์) และ 1 หมวดค่าใช้จ่ายการดำเนินการภาครัฐ โดยมีกลยุทธ์ด้านการพัฒนาระบบข่าวกรอง ได้แก่

พัฒนาระบบข่าวกรอง เพื่อการแจ้งเตือนภัยคุกคามทางทหาร โดยจัดให้มีระบบฐานข้อมูลข่าวกรองร่วม เพื่อใช้ประโยชน์ในงานการข่าวทั้งในระดับยุทธศาสตร์ ยุทธการ และยุทธวิธี ด้วยการประสานงานแลกเปลี่ยน และเชื่อมโยงข้อมูลกับประชาคมข่าวกรอง หน่วยงานภาครัฐ และหน่วยงานข่าวกรองต่างประเทศ

พัฒนาระบบควบคุมบังคับบัญชา (C4ISTAR: Command, Control, Communication, Computer, Intelligence, Surveillance, Target Acquisition and Reconnaissance) ด้วยการเชื่อมโยงเข้ากับการข่าว การลาดตระเวน การเฝ้าตรวจ และการค้นหาเป้าหมาย เพื่อมุ่งไปสู่การปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง (NCO: Network Centric Operations)

4. นโยบายการปฏิบัติงานของกองทัพบก

4.1 นโยบายการปฏิบัติงานของกองทัพบก⁷ ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ปี 2560 และ พระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกลาโหม พ.ศ.2551 กองทัพบก จำเป็นต้องปฏิรูปกองทัพและปรับบทบาทอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมด้านความมั่นคงในปัจจุบัน และแนวโน้มในอนาคต ภายใต้วิสัยทัศน์ กองทัพบก พ.ศ. 2580 ซึ่งเป็นเป้าหมายระยะยาว (20 ปี) ที่กำหนดไว้ว่า “เป็นกองทัพที่มีศักยภาพ ทันสมัย เป็นที่เชื่อมั่นของประชาชน และเป็นหนึ่งในกองทัพกชั้นนำของภูมิภาค” (Capable, Modern, Reliable and One of the Leading Armies in the Region) นอกจากนั้น เมื่อพิจารณาความท้าทายของความมั่นคงรูปแบบใหม่ที่ทหารต้องมีภาระหน้าที่ ไม่เพียงแต่การป้องกันประเทศจากภัยทางทหารเท่านั้น แต่ยังคง

ต่อสู้กับภัยคุกคามทางด้านความมั่นคงที่หลากหลาย อาทิ ยาเสพติด อาชญากรรมข้ามชาติ ภัยพิบัติทางธรรมชาติ รวมทั้งการต่อสู้กับปัญหาความยากจนและความเดือดร้อนของประชาชนในรูปแบบต่าง ๆ โดยการดำเนินการ กองทัพบกจะต้องร่วมมือกับส่วนราชการ พลเรือน องค์กรเอกชน ประชาชน และทุกภาคส่วน อย่างมีเอกภาพ ทั้งด้านแนวความคิด และการปฏิบัติ ซึ่งเป็นไปตามคำขวัญ กองทัพบก “เพื่อชาติ ศาสน์ กษัตริย์ และประชาชน”

4.2 หลักการสำคัญในการจัดหน่วยข่าวกรองของกองทัพบก⁸ เพื่อให้การดำเนินงานข่าวกรองของ กองทัพบก มีประสิทธิภาพโดยสมบูรณ์สำหรับสนับสนุนการ ปฏิบัติภารกิจของกองทัพบก ปัจจัยสำคัญประการหนึ่ง ที่จะมีส่วนในการตอบสนองต่อการ บรรลุภารกิจ คือ โครงสร้างการจัดหน่วยงานข่าวกรองของกองทัพบก ซึ่งจะต้องมีความสามารถให้มีการจัดหน่วยข่าวกรอง โดยสอดคล้องกับหลักการสำคัญดังนี้

4.2.1 ต้องมีหน่วย/เจ้าหน้าที่ซึ่งทำหน้าที่อำนวยความสะดวกด้านการข่าว และ ปฏิบัติงานข่าวอย่างเพียงพอ และสมดุล โดยอาจรวมอยู่ในหน่วยเดียวกันหรือแยกออกจากกัน ทั้งนี้หากมีการแยกหน่วย หน่วยที่ทำหน้าที่ปฏิบัติงานข่าวจะต้องตอบสนองการดำเนินงาน ตามนโยบาย แผนรวบรวมข่าวสาร และความต้องการข่าวกรองของหน่วยที่ทำหน้าที่ฝ่าย อำนาจการด้านการข่าว เพื่อให้ระบบข่าวกรองเป็นเอกภาพ

4.2.2 ต้องมีหน่วยข่าวกรองอย่างพอเพียงต่อการตอบสนองในทุกภารกิจ ของกองทัพบก ทั้งในยามปกติและในยามสงคราม และมีหน่วยข่าวกรองที่มีขีด ความสามารถในการรวบรวมข่าวสารที่หลากหลาย เช่น ข่าวกรองทางสัญญาณ ข่าวกรอง ทางการภาพ เพื่อเสริมขีดความสามารถและลดข้อจำกัดของการรวบรวมข่าวสารโดย บุคคลได้อย่างเหมาะสม

4.2.3 การรวบรวมข่าวสาร นอกเหนือจากที่มีหน่วยข่าวกรองโดยเฉพาะที่ ทำหน้าที่แล้ว หน่วยทหารทุกหน่วยของกองทัพบก ถือเป็นเจ้าหน้าที่รวบรวมข่าวสาร ด้วยกันทั้งสิ้น ดังนั้นหน่วยต่าง ๆ ของกองทัพบก โดยเฉพาะอย่างยิ่งหน่วยกำลังรบ และหน่วยสนับสนุนการรบในทุกระดับหน่วย ควรจะมีอัตราของเจ้าหน้าที่ข่าวกรอง และมี ขีดความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายอำนาจการด้านการข่าวได้ด้วย สำหรับหน่วยใน ระดับกองร้อยลงมา ที่ไม่มีอัตราเจ้าหน้าที่ข่าวกรองจะต้องกำหนดให้มีผู้ที่ทำหน้าที่ ดังกล่าวไว้ โดยจัดให้มีการฝึกอบรมความรู้และมีขีดความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ได้ อย่างเหมาะสม

4.2.4 นอกเหนือจากหน่วยที่ทำหน้าที่ทางด้านการข่าวกรองแล้ว ต้องมีหน่วย/เจ้าหน้าที่ทำหน้าที่ต่อต้านการข่าวกรองทั้งในมาตรการเชิงรุกและเชิงรับ ในมาตรการเชิงรุกควรมีหน่วยต่อต้านการข่าวกรองในจำนวนที่เพียงพอต่อการปฏิบัติการ ทั้งในยามปกติและในสถานการณ์สงคราม/การรบ สำหรับในมาตรการเชิงรับควรให้เจ้าหน้าที่ของหน่วยในทุกระดับสามารถปฏิบัติหน้าที่ในการวางแผน อำนาจการควบคุม และ ดำเนินการตามมาตรการรักษาความปลอดภัยทั้งปวงได้ตามที่กำหนดไว้

4.2.5 หัวใจของการจัดหน่วยข่าวกรองของกองทัพบก คือ ต้องให้มีเอกภาพในระดับสูงสุดของสายข่าว เพื่อให้มีการวางแผน ควบคุม อำนาจการ ประสานงาน และการดำเนินงานข่าวกรองที่เป็นระบบ และเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

4.3 หลักพื้นฐานในการปฏิบัติการข่าวกรอง⁹ มีแนวทางการปฏิบัติที่เป็นหลักพื้นฐานดังนี้

4.3.1 การปฏิบัติการข่าวกรองและการปฏิบัติการทางด้านยุทธการ มีความสัมพันธ์กัน และขึ้นอยู่กับกัน ความสำเร็จของด้านยุทธการจะเป็นผลสืบเนื่องมาจากการปฏิบัติการข่าวกรองที่มีประสิทธิภาพ ขณะเดียวกันการข่าวกรองต้องสามารถตอบสนองความต้องการข่าวกรองของผู้บังคับบัญชาและฝ่ายอำนาจการที่จะนำไปใช้ในการวางแผนให้บรรลุภารกิจได้ตั้งนั้นการประสานงานระหว่างเจ้าหน้าที่ด้านการข่าวกับเจ้าหน้าที่ด้านยุทธการจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง

4.3.2 ข่าวกรองจะต้องใช้ประโยชน์ได้ ข่าวกรองจะต้องมีประโยชน์ในการตกลงใจของผู้บังคับบัญชาและฝ่ายอำนาจการเพื่อใช้ในการวางแผนระดับต่าง ๆ และที่สำคัญต้องตรงกับความต้องการของผู้ใช้ มิฉะนั้นการปฏิบัติการข่าวกรองจะสูญเปล่า

4.3.3 ข่าวกรองจะต้องทันเวลา ข่าวกรองที่มีค่าและสอดคล้องกับสถานการณ์จะมีคุณค่ามากที่สุดก็ต่อเมื่อนำมาใช้ได้ทันเวลา ถ้าหากล่วงเลยเวลาไปแล้วคุณค่าจะลดน้อยลงไปตามลำดับ

4.3.4 การปฏิบัติการข่าวกรองต้องมีความอ่อนตัว การวางแผนและการปฏิบัติงานด้านการข่าวต้องมีความอ่อนตัว สามารถปรับเปลี่ยนให้มีความสอดคล้องกับภารกิจ สภาพแวดล้อมในการปฏิบัติการ และสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปได้ตลอดเวลา

4.3.5 การปฏิบัติการข่าวกรองจะต้องใช้จินตนาการเนื่องจากการวางแผนในการปฏิบัติงานด้านการข่าว นายทหารข่าวกรองต้องประมาณการด้วยการวาดภาพ

สถานการณ์ และกำหนดหนทางปฏิบัติของฝ่ายตรงข้ามที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตอยู่เสมอ ตามแนวทางของการเตรียมสนามรบด้านการข่าวและวงรอบข่าวกรอง เพื่อนำไปสู่การจัดทำประมาณการข่าวกรองที่มีความเป็นไปได้มากที่สุด

4.3.6 ต้องมีมาตรการในการรักษาความปลอดภัยอย่างเคร่งครัด หน่วยทุกระดับต้องกำหนดมาตรการการรักษาความปลอดภัยและดำเนินการปฏิบัติอย่างเข้มงวด ทั้งการรักษาความปลอดภัยด้านบุคคล เอกสาร และสถานที่ เพื่อมิให้ข่าวสารนั้นรั่วไหลไปถึงฝ่ายตรงข้าม ซึ่งจะเป็นผลเสียหายต่อการปฏิบัติการ และจะเป็นอันตรายต่อเจ้าหน้าที่หรือหน่วยฝ่ายเรา

4.3.7 การปฏิบัติการข่าวกรองจะต้องมีการประสานงานและแลกเปลี่ยนข่าวกรองระหว่างกัน การประสานงานระหว่างหน่วยข่าวต่าง ๆ อย่างแน่นแฟ้น เพื่อให้ภาพข่าวเกิดความสมบูรณ์มากที่สุดโดยหน่วยเหนือต้องวางแผนการใช้หน่วยข่าวต่าง ๆ ให้ตรงกับภารกิจและขีดความสามารถ เพื่อมิให้เกิดการซ้ำซ้อนของงานหรือเป้าหมายทางการข่าวกรองโดยไม่จำเป็น

5. นโยบายการปฏิบัติงานของกองทัพภาคที่ 1¹⁰

นโยบายด้านการข่าว ประจำปีงบประมาณ 2566 งานด้านการข่าวต้องสามารถตอบสนองต่อภารกิจของหน่วยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ถือเป็นงานที่มีความสำคัญ และเป็นจุดเริ่มต้นของงานต่างๆ ต้องมีการประสานงานกับหน่วยข่าวกรองอื่นๆ ทั้งหน่วยเหนือ หน่วยรอง และหน่วยข้างเคียง อย่างใกล้ชิด เพื่อให้รู้เขา รู้เรา สามารถนำข้อมูลข่าวสารและข่าวกรองที่ได้รับมาวางแผนการปฏิบัติ ต้องมีการกำหนดหัวข้อข่าวสารสำคัญอย่างแน่ชัด เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการวิเคราะห์และประเมินแนวโน้มภัยคุกคามด้านความมั่นคงได้อย่างรวดเร็ว และทันเวลา สอดคล้องกับแนวความคิดในการปฏิบัติงานของ ผู้บัญชาการทหารบก ทั้ง 3 ประการคือ “พิทักษ์ราชัน ปกป้องประชา รักษาแผ่นดิน” โดยจะครอบคลุมภารกิจความรับผิดชอบของ กองทัพภาคที่ 1 ประกอบด้วย งานการข่าวด้านการป้องกันประเทศ งานการข่าวด้านการรักษาความมั่นคงภายในประเทศ งานการข่าวด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ งานการข่าวด้านการบรรเทาสาธารณภัย และการช่วยเหลือประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานการข่าวเพื่อตอบสนองต่อภารกิจด้านการถวายความปลอดภัย และการส่งเสริมความมั่นคงของสถาบันชาติ ศาสนา

และพระมหากษัตริย์ โดยมีนโยบายการปฏิบัติงานของ กองทัพภาคที่ 1 ที่ทุกหน่วยต้องยึดถือปฏิบัติตาม ดังนี้

5.1 ให้ความสำคัญสูงสุดต่อภารกิจในการถวายความปลอดภัยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินี และพระบรมวงศานุวงศ์ ทุกพระองค์ โดยใช้งานด้านการข่าวในการพิทักษ์รักษา ปกป้อง และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ โดยมีให้มีข้อบกพร่องใดๆ เกิดขึ้น

5.2 ใช้หลักวงรอบข่าวกรอง ในการดำเนินงาน เพื่อให้ได้มาซึ่งข่าวกรองที่มีประสิทธิภาพ มีความทันสมัย ทันต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา

5.2.1 การวางแผนในการรวบรวมข่าวสาร จะต้องวางแผนโดยให้สอดคล้องกับสถานการณ์ภัยคุกคามด้านต่างๆ ให้ระบุดังถึงหัวข้อข่าวสารสำคัญ และสิ่งบอกเหตุ รวมถึงเวลาที่ต้องการข่าวสาร และความเร่งด่วน ของเป้าหมายให้กับหน่วยรวบรวมอย่างชัดเจน ตลอดจนเจ้าหน้าที่รวบรวมข่าวสารและแหล่งข่าวต่างๆ

5.2.2 การรวบรวมข่าว

5.2.2.1 การรวบรวมข่าวสารทางเปิด พัฒนาระบบรวบรวม และวิเคราะห์ข่าวกรองจากแหล่งข่าวเปิด ซึ่งในปัจจุบันมีความสำคัญ และมีการเผยแพร่ในสื่อต่างๆ อย่างกว้างขวาง มีความรวดเร็ว การรวบรวม และการใช้ประโยชน์จากข่าวเปิดนั้น สามารถที่จะนำมาสรุปวิเคราะห์แนวโน้มสถานการณ์ในด้านต่างๆ ได้

5.2.2.2 การรวบรวมจากเครือข่ายข่าวประชาชน ต้องสามารถใช้งานได้และครอบคลุมทุกพื้นที่รับผิดชอบ ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนงานด้านการข่าวเพื่อความมั่นคง การจัดตั้งเครือข่ายข่าวจากพลทหารที่ปลดประจำการ, นักศึกษาวิชาทหาร, ผู้ปกครอง, ผู้เข้ารับการบำบัดจากศูนย์วิวัฒน์พลเมืองของหน่วย ตลอดจนประชาชนที่หน่วยลงไปช่วยเหลือด้านการบรรเทาสาธารณภัย โดยให้ดำเนินการเชื่อมโยงให้เป็นเครือข่าย เสริมด้วยการให้ข่าวสารและการแจ้งเตือน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านการข่าวให้ครอบคลุมพื้นที่ถึงระดับหมู่บ้าน ให้มีการปฏิสัมพันธ์กับแหล่งข่าวอย่างสม่ำเสมอ มีการตรวจสอบ และประเมินแหล่งข่าวควบคู่ไปด้วย

5.2.2.3 การแลกเปลี่ยนข่าวสารร่วมกับประชาคมข่าวกรอง เพื่อขยายขอบเขตของข่าวสาร ทั้งทางกว้าง และทางลึก อันจะเป็นการสนับสนุนหรือปฏิเสธความถูกต้อง และความน่าเชื่อถือของข่าวสารที่เรามีอยู่

5.2.2.4 การจัดเก็บฐานข้อมูล ต้องจัดเก็บอย่างเป็นระบบ และมีความครบถ้วนในทุกกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือ เพื่อให้สามารถเรียกใช้ข้อมูลต่างๆ ได้อย่างรวดเร็วและทันเวลา

5.2.3 การดำเนินกรรมวิธีต่อข่าว ให้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือช่วยของเจ้าหน้าที่วิเคราะห์ข่าว เพื่อให้สามารถวิเคราะห์ข่าวสารจากฐานข้อมูลข่าวที่มีความทันสมัย สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการแลกเปลี่ยนข้อมูล และสนับสนุนการปฏิบัติการกิจต่างๆ ได้อย่างรวดเร็ว

5.2.4 การใช้และการกระจายข่าวสาร การรายงานข่าวต้องมีความถูกต้อง รวดเร็ว ทันเวลา และถึงหน่วยที่ใช้ประโยชน์ได้ ทั้งนี้ประกอบด้วย การรายงานด่วน รายงานข่าวประจำวัน รายงานสรุปข่าวตามห้วงเวลา และรายงานเฉพาะกรณี

5.3 การพัฒนาศักยภาพของงานด้านการข่าว

5.3.1 ให้มีการพัฒนาระบบการรักษาความปลอดภัยให้มีประสิทธิภาพ โดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อให้สามารถรองรับภัยคุกคามทุกรูปแบบ รวมทั้งส่งเสริมและพัฒนากำลังพล ให้มีจิตสำนึก ในด้านการรักษาความปลอดภัย โดยเฉพาะการรักษาความลับของทางราชการ และการรักษาความปลอดภัยของสถานที่ราชการ

5.3.2 เจ้าหน้าที่รวบรวมข่าวสาร และเจ้าหน้าที่วิเคราะห์ข่าว จะต้องเป็นบุคลากรที่แสวงหาความรู้ใหม่ๆ อยู่เสมอ มีความตื่นตัว อยากรู้อยากเห็น และมีเทคนิคในการตรวจสอบข่าวสาร เพื่อให้สามารถวิเคราะห์แนวโน้มและประเมินสถานการณ์จากข้อมูลต่างๆ ที่มีอยู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.3.3 ให้มีการพัฒนาความรู้ และขีดความสามารถของกำลังพลที่ปฏิบัติงานด้านการข่าวด้วยการส่งเสริมให้เข้ารับการศึกษาหลักสูตรต่างๆ นำมาขยายผล โดยจัดให้มีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ เพื่อทบทวน และเพิ่มความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงาน

5.3.4 ให้มีการปลูกจิตสำนึก และสร้างความรับผิดชอบของผู้ปฏิบัติงานข่าว ที่ต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเสียสละ ความอดทน ความซื่อสัตย์ และการรักษาความลับต่องานด้านการข่าวเป็นสำคัญ

5.3.5 ให้มีการเสริมสร้างขวัญ กำลังใจ และแรงจูงใจแก่บุคลากรด้านการข่าว เนื่องจากการปฏิบัติ งานข่าวเป็นการปฏิบัติที่ต้องทุ่มเท เสียสละ ต้องปฏิบัติงานในพื้นที่เสี่ยงภัย และมีปฏิบัติงานไม่เป็นเวลาประจำ

5.4 การต่อต้านข่าวกรอง

5.4.1 การต่อต้านข่าวกรองเชิงรุก จะต้องพิสูจน์ทราบถึงข่ายงานด้านการข่าวของกลุ่มที่ไม่ประสงค์ดีต่อความมั่นคง รวมทั้งวิธีการปฏิบัติและเป้าหมาย เพื่อทำการยับยั้งสกัดกั้น

5.4.2 การต่อต้านข่าวกรองเชิงรับ จะต้องมีการรักษาความปลอดภัยบุคคล เอกสาร และสถานที่ โดยปฏิบัติตามมาตรการที่กำหนดอย่างเคร่งครัด เน้นย้ำข้อมูลที่มีชั้นความลับ ต้องไม่มีการเผยแพร่หรือรั่วไหลไปยังบุคคลที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้อง หรือทางสื่อสังคมออนไลน์อย่างเด็ดขาด

5.5 งานการข่าวเพื่อตอบสนองต่อภารกิจความมั่นคงของสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

5.5.1 จัดตั้งแหล่งข่าวและพัฒนาอย่างเป็นระบบ รวมทั้งให้มีการประสานกับหน่วยงานด้านการข่าว อย่างสม่ำเสมอ เพื่อตอบสนองต่อความมั่นคงของสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

5.5.2 หัวข้อข่าวสารที่สำคัญ คือ การตรวจสอบโครงสร้าง และความเคลื่อนไหวของกลุ่มต่อต้าน รวมทั้งการค้นหาดันตอของข่าวลือ, ข่าวเท็จ และการโฆษณาชวนเชื่อต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ทั้งทางกายภาพและทางสื่อสังคมออนไลน์

5.6 งานการข่าวด้านอื่นๆ

5.6.1 ทุกหน่วยต้องตรวจสอบทัศนคติ และพฤติกรรมของกำลังพลทุกคน รวมทั้งครอบครัวที่มีทัศนคติและพฤติกรรมในเชิงลบต่อกองทัพ สถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ โดยเฉพาะการลงข้อความ เนื้อหาภาพ คลิป เสียง หรือ การแสดงความคิดเห็นที่ไม่เหมาะสม ในสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media)

5.6.2 ทุกหน่วยต้องตรวจสอบและติดตามพฤติกรรมของบุคคลก่อนบรรจุและระหว่างรับราชการ รวมถึงครอบครัวและเครือญาติของกำลังพลต้องสงสัย ที่มีแนวโน้มจะเป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคง เช่น มีพฤติกรรมยุ่งเกี่ยวยาเสพติดหรือการกระทำผิดกฎหมายต่างๆ

6. สภาพปัญหาการปฏิบัติงานด้านข่าวกรอง ของกองข่าว กองทัพอากาศที่ 1 ในปัจจุบัน

จากสภาพปัญหาภัยคุกคามในปัจจุบันที่หลากหลาย และการพัฒนาทางเทคโนโลยีการสื่อสารในการรับส่งข้อมูล ข่าวสาร เป็นไปอย่างรวดเร็ว และมีข้อมูลข่าวสารในปริมาณที่มาก การปฏิบัติงานของหน่วยงานด้านการข่าวจำเป็นต้องปรับตัวในการที่จะตอบสนองข้อมูล ข้อเท็จจริง ที่ถูกต้อง ทันเวลา ให้กับผู้บังคับบัญชาได้ตกลงใจ และให้หน่วยฝ่ายที่เกี่ยวข้องนำข่าวกรองไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนการปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมต่อสถานการณ์ ซึ่งแนวทางการพัฒนางานด้านข่าวกรอง ของกองข่าว กองทัพอากาศที่ 1 อาจมีปัญหาอันเนื่องมาจากข้อขัดข้องใน ด้านต่าง ๆ ดังนี้

ด้านกำลังพล

6.1 การจัดเจ้าหน้าที่ซึ่งทำหน้าที่อำนวยความสะดวกด้านการข่าวและปฏิบัติงานของกองข่าว กองทัพอากาศที่ 1 มีไม่เพียงพอ และไม่สอดคล้องกับปริมาณงานที่ได้รับมอบหมาย สาเหตุจากการบรรจุกำลังพลตามอัตราการจัด ยังขาดบรรจุในตำแหน่งสำคัญหลายอัตรา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในตำแหน่ง นายทหารปฏิบัติการข่าว ชั้นยศพันโท ขาด 2 อัตรา, ผู้ช่วยนายทหารปฏิบัติการข่าว ชั้นยศพันตรี ขาด 6 อัตรา, นายทหารข่าวกรองทางทหาร ชั้นยศพันโท ขาด 1 อัตรา และ นายทหารการรหัส ชั้นยศพันตรี ขาด 1 อัตรา

6.2 อัตราการจัดกำลังพลของหน่วยในระดับ กองข่าว กองทัพอากาศ ไม่มีอัตราบรรจุในชั้นยศ ร้อยตรี ถึงร้อยเอก ทำให้เมื่อกำลังพลชั้นประทวนภายในกองข่าว หากได้รับการเลื่อนยศให้สูงขึ้นในอัตราร้อยตรี จะไม่สามารถบรรจุต่อเนื่องภายในกองข่าวได้ ต้องหาบรรจุตำแหน่งในหน่วยงานอื่น ทำให้เสียโอกาสเนื่องจากขาดกำลังพลที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในกองข่าว ซึ่งงานข่าวที่ดีต้องมีความต่อเนื่อง สามารถเชื่อมโยงเหตุการณ์ในอดีต จนถึงปัจจุบันได้เพื่อความเข้าใจในภาพสถานการณ์อย่างครบถ้วน

6.3 การพัฒนาศักยภาพ เสริมสร้างองค์ความรู้บุคลากรเพื่อใช้ในการประเมินสถานการณ์ด้านการข่าว ยังคงใช้วิธีการเสริมสร้างจากประสบการณ์ในระหว่างการทำงาน ยังขาดการเรียนรู้ การเข้ารับการศึกษเพิ่มเติมในสถาบันให้การศึกษาด้านการปฏิบัติงานด้านการข่าว เช่น โรงเรียนข่าวทหารบก ยังมีข้อจำกัดในด้านการรองรับจำนวน

ผู้เข้ารับการศึกษ หรือถึงแม้ว่าจะมีอัตราให้เข้ารับการศึกษ แต่หน่วยก็จะขัดข้องไม่ส่งตัวเข้ารับการศึกษเนื่องจากจะทำให้ขาดผู้ปฏิบัติงานในระหว่างเข้ารับการศึกษ

ด้านระบบการปฏิบัติงาน

6.4 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข่าวสาร ทั้งนี้การปฏิบัติงานยังคงใช้การรวบรวมข่าวสารโดยบุคคลเป็นหลัก ซึ่งยังมีข้อจำกัดในการรวบรวมข่าวสาร ยังมีขีดความสามารถในการรวบรวมข่าวสารที่ไม่หลากหลาย เช่น ข่าวกรองทางสัญญาณ ข่าวกรองทางการภาพ ยังคงต้องประสานขอข้อมูล จากหน่วยเหนือ หรือหน่วยข้างเคียง

6.5 การรวบรวมข้อมูลที่มีจำนวนมาก ยังคงใช้การเก็บรวบรวมข้อมูล หรือ Data Storage การเก็บข้อมูลจะอยู่ในรูปแบบของ Physical Data Storage ไม่ว่าจะเป็น Hard disk, USB Flash Drive การดำเนินการวิธีต่อข้อมูลข่าวสารยังต้องใช้บุคคลเป็นหลัก ยังไม่มีเทคโนโลยีในการช่วยวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งกำลังพลยังมีความขาดแคลนตามที่ได้กล่าวในข้างต้น

6.6 การดำเนินการต่อข่าวสารให้เป็นข่าวกรอง ต้องดำเนินการตามวงรอบข่าวกรอง ซึ่งมี 4 ชั้น ประกอบด้วย ชั้นที่ 1 การอำนวยความสะดวกวางแผนรวบรวมข่าวสาร ชั้นที่ 2 การรวบรวมข่าวสาร ชั้นที่ 3 การดำเนินการวิธีต่อข่าวสาร เพื่อทำข่าวสารให้เป็นข่าวกรอง และชั้นที่ 4 การใช้และการกระจาย ข่าวสาร ข่าวกรอง แต่ในการปฏิบัติงานที่ต้องการความรวดเร็วทันต่อสถานการณ์ ทำให้ไม่สามารถดำเนินการตามขั้นตอนได้อย่างครบถ้วน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในชั้นที่ 3 การดำเนินการวิธีต่อข่าวสาร เพื่อทำข่าวสารให้เป็นข่าวกรอง ทำให้ ชั้นที่ 4 การใช้และการกระจาย ข่าวสาร ข่าวกรอง ต้องรายงานข้อมูลข่าวสารที่ยังไม่ได้ดำเนินการวิธีฯ ไปก่อน

ด้านงบประมาณ

6.7 การจัดสรรงบประมาณด้านการข่าว ถูกปรับลดงบประมาณในทุกระดับ จากสถานการณ์ปัญหาด้านเศรษฐกิจของประเทศ ทำให้แผนงานเดิมที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องมีข้อจำกัด

7. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน

จากข้อมูลที่กล่าวมาในข้างต้น ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในองค์กรของกองข้าว กองทัพอากาศที่ 1 โดยใช้หลักการ SWOT Analysis เป็นเครื่องมือทำให้ทราบถึงจุดแข็ง และจุดอ่อนในการดำเนินงานด้านการข้าวในรูปแบบเดิมสรุปได้ดังนี้

7.1 จุดแข็ง (Strengths)

7.1.1 งานด้านการข้าวเป็นงานที่มีความสำคัญ การพัฒนาระบบงานด้านการข้าวอยู่ในแผนในทุกระดับ ทุกหน่วยงานให้ความสำคัญในการที่จะพัฒนาระบบการปฏิบัติงานด้านการข้าวให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากยิ่งขึ้น

7.1.2 งานด้านการข้าวถือว่าเป็นจุดเริ่มต้นของงานต่างๆ ผู้บังคับบัญชาให้ความสำคัญกับงานข้าวเป็นลำดับแรกในการที่จะปฏิบัติภารกิจ จะเป็นผู้นำเสนอเพื่อให้ทุกฝ่ายสร้างความเข้าใจต่อสถานการณ์ และภัยคุกคามที่ตรงกัน

7.1.3 กำลังพลที่ปฏิบัติงานในกองข้าว เสริมสร้างทักษะ เพิ่มพูนประสบการณ์จากการปฏิบัติงานจริง เรียนรู้ในระหว่างปฏิบัติงาน ทำให้มีองค์ความรู้ในงานเฉพาะหน้าที่ต้องงานที่ตนรับผิดชอบได้เป็นอย่างดี แต่ยังไม่สามารถทำหน้าที่ทดแทนในงานอื่นได้

7.2 จุดอ่อน (Weakness)

7.2.1 จำนวนกำลังพลมีไม่เพียงพอ และไม่สอดคล้องกับปริมาณงานที่ได้รับมอบหมาย

7.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข่าวสาร ยังคงใช้การรวบรวมข่าวสารโดยบุคคลเป็นหลัก มีเครื่องมือในการรวบรวมข่าวสารที่ไม่หลากหลาย

7.2.3 การดำเนินกรรมวิธีต่อข่าวสารให้เป็นข่าวกรอง ต้องใช้บุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ ซึ่งยังขาดแคลน

7.2.4 การที่ต้องตอบสนองต่อความต้องการข่าวกรองที่รวดเร็ว ทำให้อาจมีข้อผิดพลาดในการนำเสนอข้อเท็จจริงที่อาจไม่ครบถ้วน สมบูรณ์

7.2.5 การบูรณาการข้อมูลข่าวสารกับหน่วยประชาคมข่าวกรองอื่นๆ กระทำได้เฉพาะหน่วยที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกันระหว่างหน่วย และส่วนบุคคล

7.3 โอกาส (Opportunity)

7.3.1 การเป็นองค์กรที่มีส่วนร่วมใน ศูนย์ประสานข่าวกรองแห่งชาติ ทำให้เกิดการบูรณาการด้านการข่าว การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร มีการสร้างเป็นเครือข่ายประชาคมข่าวกรอง

7.3.2 กองข่าว ในระดับกองทัพภาค มีหน่วยรองซึ่งได้รับมอบให้รับผิดชอบพื้นที่ปฏิบัติการ ทำให้สามารถส่งคำสั่งในการรวบรวมข่าวสารได้ครอบคลุมทุกพื้นที่ทุกภารกิจ

7.4 อุปสรรค (Threats)

7.4.1 การรวบรวมข่าวสารโดยการปฏิบัติการลับ เป็นการรวบรวมข่าวสารซึ่งต้องใช้ผู้ชำนาญพิเศษ โดยใช้เทคนิคหรือวิธีการที่สลับซับซ้อน และใช้เครื่องมือ หรืออุปกรณ์พิเศษ ทั้งนี้ทำให้ผู้ปฏิบัติงานมีความเสี่ยง และใช้งบประมาณสูง

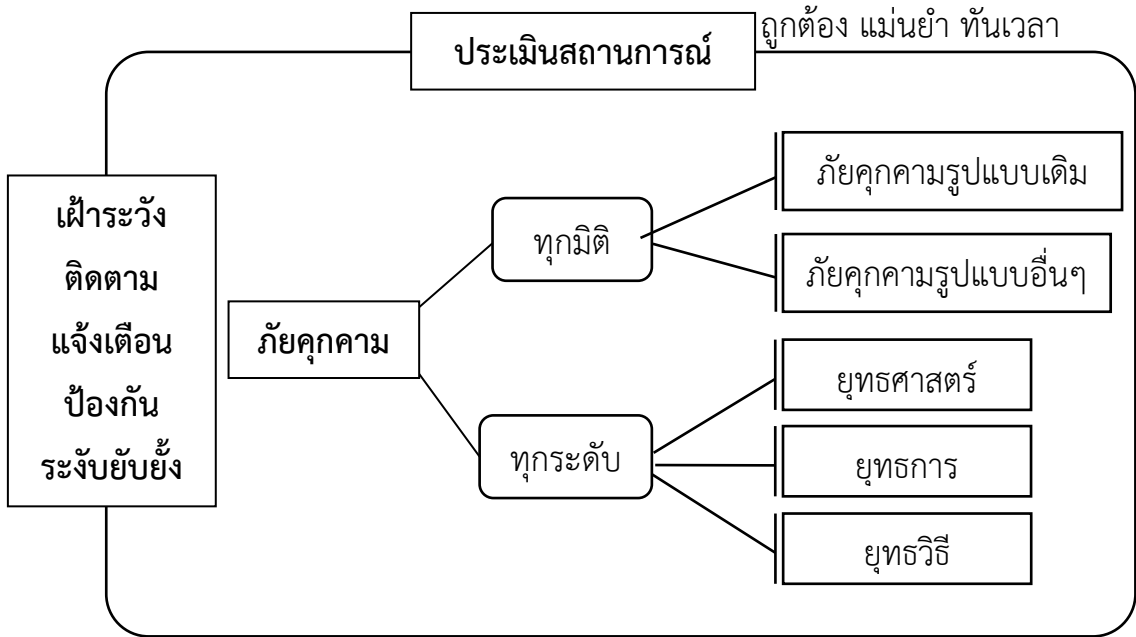
7.4.2 งานข่าวเป็นงานเฉพาะหน้าที่ ผู้ปฏิบัติงานต้องเป็นผู้ได้รับความไว้วางใจให้เข้าถึงชั้นความลับ การตรวจสอบความไว้วางใจ หรือทัศนคติต่อการปฏิบัติงานต้องดำเนินการตามมาตรการต่อต้านข่าวกรองตลอดเวลา

7.4.3 การจัดสรรงบประมาณงานข่าวในปัจจุบันถูกปรับลดงบประมาณเนื่องจากผลกระทบทางสถานการณ์ปัญหาเศรษฐกิจในประเทศ

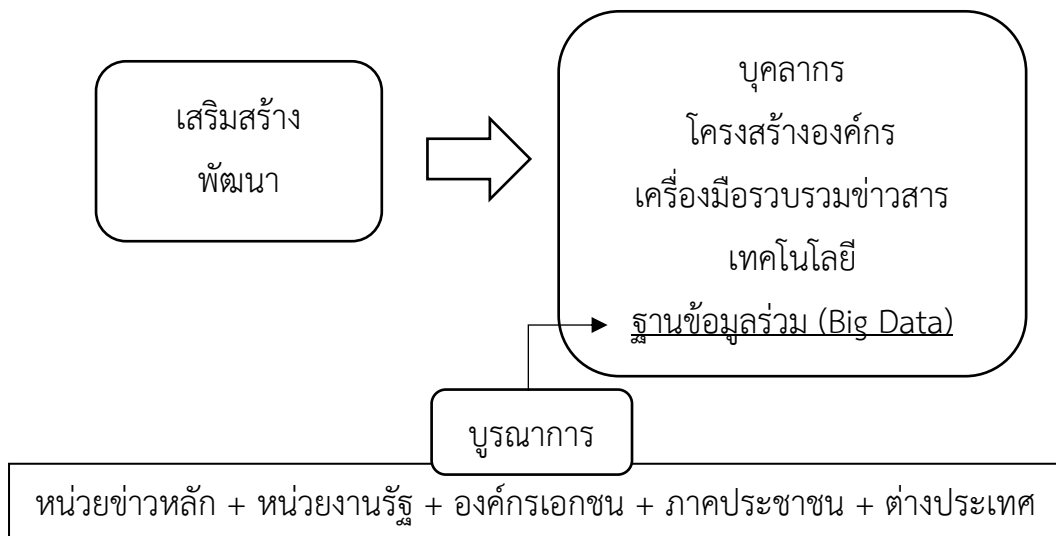
8. แนวทางการพัฒนางานด้านข่าวกรอง ของกองข่าว กองทัพภาคที่ 1

จากการศึกษาแผน นโยบาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง และจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของกองข่าว กองทัพภาคที่ 1 ผู้วิจัยสามารถสรุปแนวทางในการพัฒนางานด้านข่าวกรอง ของกองข่าว กองทัพภาคที่ 1 โดยแยกตาม เป้าประสงค์ วิธีการ ทรัพยากร/เครื่องมือ ดังนี้

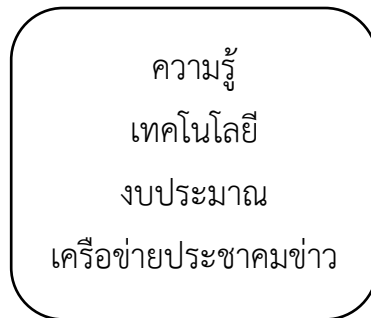
เป้าประสงค์ (ENDS) เพื่อให้สามารถ เฝ้าระวัง ติดตาม แจ้งเตือน ป้องกัน ระวังภัยภัย ภัยคุกคามด้านความมั่นคง ในพื้นที่รับผิดชอบของกองทัพภาคที่ 1 ได้ในทุกมิติ และทุกระดับ และยังสามารถประเมินสถานการณ์ภัยคุกคามครอบคลุมพื้นที่รับผิดชอบ ได้อย่างถูกต้อง แม่นยำ ทันเวลา

วิธีการ (WAYS) โดยการ เสริมสร้าง พัฒนา ด้านบุคลากร โครงสร้างองค์กร เครื่องมือรวบรวมข่าวสาร เทคโนโลยี อีกทั้งการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานด้านการข่าว ทั้งปวง เพื่อให้เกิดฐานข้อมูลร่วม เพื่อให้ข่าวสารมีความครอบคลุม และมีข้อมูลที่จำเป็น ครบถ้วนในการนำมาดำเนินกรรมวิธีเป็นข่าวกรอง

เครื่องมือ/ทรัพยากร (MEANS) สิ่งที่ต้องนำมาสนับสนุนเพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์ในการทำงานด้านการข่าว ประกอบไปด้วย เสริมสร้างความรู้ ประสบการณ์ให้กับบุคลากรด้านการข่าวซึ่งถือเป็นทรัพยากรสำคัญในองค์กร การสนับสนุนงบประมาณให้มีความเพียงพอเท่าที่จำเป็นต่อการดำเนินงานภายใต้ข้อจำกัด การสนับสนุนเทคโนโลยีที่มีความทันสมัยในการรวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูล ข่าวสาร และการเสริมสร้างเครือข่ายประชาคมข่าวให้มีความครอบคลุม และแน่นแฟ้น

8.1 แนวทางการพัฒนาด้านบุคลากร และโครงสร้างองค์กร บุคลากร หรือเจ้าหน้าที่ด้านการข่าว นับเป็นทรัพยากรสำคัญในการ ขับเคลื่อน งานด้านข่าวกรอง มีคุณลักษณะที่สำคัญ ได้แก่ การมีความรู้ ประสบการณ์ ปฏิภาณไหวพริบ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และความชำนาญเป็นพิเศษ มีความสามารถในการประมาณการณ์ และวิเคราะห์ข่าวสารที่มีความซับซ้อนยุ่งยาก รวมทั้งการประเมินแนวโน้มเกี่ยวกับสถานการณ์สำคัญที่เกิดขึ้น มีความรู้เรื่องการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ การรักษาความลับต่องานด้านการข่าวเป็นสำคัญ และทักษะความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยี มีความอดทน เสียสละ ซื่อสัตย์ สามารถปฏิบัติงานในภาวะที่กดดัน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

8.1.1 การจัดสรรบุคลากร และการปรับปรุงโครงสร้างองค์กร

8.1.1.1 ควรบรรจุกำลังพลให้ครบตามอัตรากำหนด ต้องมีเจ้าหน้าที่ซึ่งทำหน้าที่อำนวยการด้านการข่าวและปฏิบัติงานข่าวอย่างเพียงพอ และสมดุลงบประมาณงานที่ได้รับมอบหมาย

8.1.1.2 เสนอหน่วยเหนือให้ปรับปรุงอัตรากำหนดกำลังพล และ ยุทธวิธี (อจย.) ให้มีอัตรากำหนดกำลังพลของหน่วยในระดับ กองข่าว กองทัพภาค ในชั้นยศ ร้อยตรี ถึงร้อยเอก เพื่อให้นายทหารชั้นประทวนที่มีความรู้ ความสามารถ

ของกองข้าว ที่ได้รับการเลื่อนยศให้สูงขึ้นในอัตราร้อยตรี สามารถบรรจุได้ในกองข้าวได้ และไม่จำกัดเหล่าข้าว ทำให้สามารถใช้ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ ปฏิบัติงานได้อย่างต่อเนื่อง

8.1.1.3 ส่งเสริมให้บุคลากร หรือเจ้าหน้าที่หน่วยขึ้นตรงของ กองทัพอากาศที่ 1 ที่มีชั้นยศอัตราร้อยเอก เหล่าข้าว ให้ได้รับตำแหน่งสูงขึ้น โดยปรับมารับ ตำแหน่งในอัตราพันตรี เหล่าข้าว ที่ขาดการบรรจุ ในกองข้าว กองทัพอากาศที่ 1 ทำให้ได้รับการบรรจุกำลังพลที่มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์และเติบโตมาในสายงานข้าว

8.1.2 ส่งเสริมความรู้ และประสบการณ์

8.1.2.1 ส่งเสริมให้บุคลากรด้านการข้าวได้รับการฝึก การอบรม ในหลักสูตรตามแนวทางรับราชการ และหลักสูตรเฉพาะทาง ฝึกฝนเพิ่มพูนทักษะให้ได้ ตามคุณลักษณะที่ต้องการ เป็นการทบทวนความรู้เดิม และเรียนรู้เพิ่มเติมความรู้ เทคโนโลยีใหม่ ตามสภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลง

8.1.2.2 ให้มีการเสริมสร้างขวัญกำลังใจ ส่งเสริมให้มีความ เจริญก้าวหน้าในการทำงาน และการรับราชการ เพื่อจูงใจให้กำลังพลมีการพัฒนาตนเอง และเป็นแรงจูงใจให้มีการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง ไม่เปลี่ยนแนวทางรับราชการไปในส่วน งานที่มีความเจริญก้าวหน้าที่ดีกว่า

8.2 แนวทางพัฒนาด้านระบบงานข้าวกรอง

8.2.1 การวางแผนรวบรวมข้าวสาร จุดเริ่มต้นต้องสามารถระบุ หัวข้อ ข้าวสารสำคัญของผู้บังคับบัญชา ความต้องการข้าวกรองให้ได้ ซึ่งอาจจะได้มาจากการ วิเคราะห์ หรือการถามจากผู้บังคับบัญชาโดยตรง เพื่อให้การดำเนินการในขั้นต่อไป ตรงตามเป้าหมาย และมีประโยชน์ในการตกลงใจของผู้บังคับบัญชาและฝ่ายอำนวยการ เพื่อใช้ในการวางแผนระดับต่าง ๆ

8.2.2 การรวบรวมข้าวสาร ควรได้รับการสนับสนุนเครื่องมือรวบรวม ข้าวสาร ที่มีขีดความสามารถในการรวบรวมข้าวสารที่หลากหลาย เช่น ข้าวกรองทาง สัญญาณ ข้าวกรองทางการภาพ เพื่อเสริมขีดความสามารถและลดข้อจำกัดของการ รวบรวมข้าวสารโดยบุคคลได้อย่างเหมาะสม ซึ่งต้องใช้งบประมาณในการจัดหาตามเท่าที่ จำเป็น

8.2.3 การดำเนินกรรมวิธีต่อข่าวสาร เพื่อทำข่าวสารให้เป็นข่าวกรอง ซึ่งขั้นตอนนี้ยังจำเป็นต้องใช้ขีดความสามารถของบุคลากรเป็นหลัก ซึ่งหากต้องการให้เกิดประสิทธิภาพที่สูงขึ้นต้องได้รับการปรับปรุงตาม **แนวทางการพัฒนาด้านบุคลากร และ โครงสร้างองค์กร** ตามที่ได้กล่าวไว้แล้ว

8.2.4 การใช้และการกระจาย ข่าวสาร ข่าวกรอง ความสำเร็จของรายงาน ข่าวกรอง คือ การส่งผลของการวิเคราะห์ข่าวสารไปยังบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อย่างทันเวลาในรูปแบบที่เหมาะสม ซึ่งในปัจจุบันเทคโนโลยีการสื่อสาร สามารถกระจาย ข่าวสาร ข่าวกรอง ได้อย่างรวดเร็ว ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงหลักในการรักษาความปลอดภัยข้อมูล ข่าวสาร ว่าข้อมูลที่มีชั้นความลับ ต้องไม่มีการเผยแพร่หรือรั่วไหลไปยังบุคคลที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้อง หรือทางสื่อสังคมออนไลน์อย่างเด็ดขาด

8.3 ระบบฐานข้อมูลร่วม และการบูรณาการด้านการข่าว

8.3.1 การที่จะทำให้เกิดการบูรณาการด้านการข่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น หน่วยในประชาคมข่าวต้องอยู่บนพื้นฐานความไว้วางใจ เชื่อใจ มีการพัฒนาสัมพันธ์กัน ระหว่างหน่วยงาน และบุคคล จนเกิดเป็นความเชื่อใจ และไว้วางใจ ซึ่งกันและกัน เกิดความมั่นใจว่าข่าวกรองที่แต่ละหน่วยผลิตออกมาได้นั้น จะไม่ถูกหน่วยอื่นๆ ในประชาคมข่าวนำไปเป็นผลงาน สร้างความดีความชอบให้กับหน่วยของตนเอง ทำให้เกิดการเผยแพร่ข้อมูลให้กับหน่วยอื่นๆ ได้รับทราบเฉพาะข่าวกรองพื้นฐาน แต่ข่าวกรองที่มีความสำคัญจะถูกเก็บไว้ไม่เผยแพร่ทั้งหมด เว้นแต่กับหน่วยที่ในระดับผู้ปฏิบัติงานมีความใกล้ชิดสนิทสนม ประสานงาน แลกเปลี่ยนข้อมูลกันอย่างสม่ำเสมอ มีขีดความสามารถใกล้เคียงกัน

8.3.2 ระบบฐานข้อมูล ต้องได้รับการสนับสนุนระบบจัดเก็บข้อมูลขนาดใหญ่ อีกทั้งหน่วยที่เกี่ยวข้องยังต้องสามารถเข้าถึงระบบฐานข้อมูลนี้ได้ ควรเป็นระบบจัดเก็บข้อมูลที่มีเสถียรภาพ โดยที่ไม่พึ่งพาผู้ให้บริการเอกชน เนื่องจากข้อมูลที่ถูกจัดเก็บเป็นข้อมูลที่มีชั้นความลับ ซึ่งในปัจจุบันยังคงใช้ระบบจัดเก็บข้อมูลแบบ cloud database ของผู้ให้บริการเอกชน

บทที่ 3

บทอภิปรายผล

เพื่อให้แนวทางการพัฒนางานด้านข่าวกรอง ของกองข่าว กองทัพอากาศที่ 1 เป็นรูปธรรมชัดเจนมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงทำการค้นคว้าเพื่อหาเหตุผลและข้อมูลสนับสนุน จากงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยดำเนินการเปรียบเทียบข้อค้นพบจากการวิจัยที่ผ่านมา กับการวิจัยฉบับนี้มีรายละเอียดดังนี้

1. การพัฒนาด้านบุคลากร และโครงสร้างองค์กร

1.1 การพัฒนาด้านบุคลากร

ในการพัฒนาบุคลากรของหน่วยนั้น ผู้วิจัยได้ศึกษา แนวคิด ทฤษฎี และแนวทางในการพัฒนากำลังพลหรือบุคลากรขององค์กร หน่วยงานต่างๆ แล้ว พบว่า สอดคล้องกับผลการศึกษาของ พันเอก กฤษณะ นันทะวิชัย¹¹ ในเรื่อง การพัฒนากำลังพล กับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของหน่วย ที่สรุปว่า การพัฒนากำลังพล เป็นปัจจัย สำคัญที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของหน่วย และนำหน่วยไปสู่ความสำเร็จ กองทัพบกจึงต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนากำลังพล โดยการบริหารทรัพยากรบุคคล ของกองทัพบกนั้นจะต้องบรรลุ วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ของกองทัพบก และ สอดรับกับยุทธศาสตร์กองทัพบก การสรรหาและคัดเลือกกำลังพล จะต้องให้ได้คนดีและมี ซีดความสามารถ ให้การฝึกอบรม พัฒนา ผ่านหลักสูตรต่างๆ ให้การศึกษาที่เน้นการ เพิ่มเติมทักษะที่สำคัญ และจำเป็นสำหรับอนาคต เช่น ความรู้ด้านภาษาอังกฤษ และ ความรู้ด้านคอมพิวเตอร์ ให้การฝึกอบรมระเบียบวินัย การปลูกฝัง และสร้างเสริม อุดมการณ์ทางทหาร มีการส่งเสริมความก้าวหน้าของกำลังพลที่ยุติธรรม มีการประเมินผล การปฏิบัติงานที่สอดคล้อง และเชื่อมโยงกับผลการปฏิบัติงานจริงๆ มีการจัดการสวัสดิการ กำลังพลให้เพียงพอ และเหมาะสม รวมทั้งกองทัพบกควรกำหนดเป้าหมายในการพัฒนา กำลังพลเป็นรายบุคคลให้มีคุณลักษณะขีดความสามารถ สำหรับการปฏิบัติภารกิจใน อนาคต

และสอดคล้องกับการศึกษาของ พันเอก สหัตถ์ รัตนชัยพิทักษ์¹² ในเรื่องแนวทางการปฏิบัติงานด้านการข่าว ต่อภัยคุกคามรูปแบบใหม่ มีผลต่อความมั่นคงของชาติ ได้เสนอให้บรรจุกำลังพลตามที่ได้รับอนุมัติ เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพในการทำงาน การบรรจุกำลังพลในหน่วยข่าว ควรเป็นกำลังพลที่มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์ และเติบโตมาในสายงานข่าวเป็นหลักตลอดจนเป็นผู้ที่มีไหวพริบ และความรู้รอบตัว เจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติงานด้านการข่าวต้องได้รับการศึกษาในหลักสูตรด้านการข่าวตามแนวทางการรับราชการ หลักสูตรพิเศษต่างๆ และหลักสูตรการอบรมระยะสั้น

1.2 การปรับปรุงโครงสร้างองค์กร

แนวทางการปรับปรุงโครงสร้างกองข่าว กองทัพภาคที่ 1 ตามที่ผู้วิจัยได้เสนอไปแล้วในขั้นต้น สอดคล้องกับบทวิจัยของ พันเอก สรพงษ์ ลือขจร¹³ ในเรื่องแนวทางการปรับโครงสร้างกองเสนาธิการกองทัพภาค เพื่อขับเคลื่อนการปฏิบัติงานของกองทัพบก 2564 กองเสนาธิการกองทัพภาคที่ดี ควรมีการจัดที่ต้องสอดคล้องรองรับการปฏิบัติงานของกรมฝ่ายเสนาธิการกองทัพบกได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยจัดให้มีแผนรองรับงานจากสำนักฝ่ายเสนาธิการของกองทัพบก และมีส่วนงานตาม Function ของกองเสนาธิการที่อยู่ในอัตรการจัดของแต่ละสำนักครบทุกกอง โดยพิจารณาภารกิจป้องกันประเทศเป็นลำดับแรก อีกทั้งแนวทางนี้ยังสอดคล้องกับแนวทางการปรับโครงสร้างกรมฝ่ายเสนาธิการ กองบัญชาการกองทัพบก เมื่อปี 2557 ซึ่งในขณะนั้น พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการทหารบกได้พิจารณา กำหนดนโยบายว่ากองทัพบกสมควรปรับโครงสร้างในส่วนบัญชาการให้เหมาะสมกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่ปรากฏในห้วงกำหนดเวลา

การศึกษาของ พะยอม วงศ์สารศรี¹⁴ ในเรื่ององค์การ และการจัดการ ได้เสนอไว้ว่า ในการจัดองค์การหากมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับลักษณะขององค์การย่อมก่อให้เกิดประโยชน์ในการบริหารงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การทำงานดำเนินการไปด้วยความสำเร็จ มีความประหยัด และคุ้มค่าไม่เกิดปัญหาความซ้ำซ้อนและความล่าช้า มีการพัฒนาและเจริญเติบโต ทำให้สมาชิกเกิดการร่วมแรงร่วมใจกันทำงาน และมีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน

ดังนั้น พอจะสรุปได้ว่าโครงสร้างขององค์กร คือแผนภูมิขององค์กรที่แสดงให้เห็นถึงกิจกรรมและความสัมพันธ์ในด้านอำนาจและหน้าที่ในลักษณะต่างๆ ของหน่วยงานในองค์กร การปรับเปลี่ยนโครงสร้างองค์กร หรือในทางทหารคือ อัตราการจัดและยุทธวิธี (อจย.) นั้นดำเนินการได้ยาก มีข้อพิจารณาในการปรับเปลี่ยนหลายประการ และผลกระทบที่ต้องดำเนินการต่อเนื่องหลายปัจจัย แต่ทั้งนี้เมื่อถูกกำหนดขึ้นมาแล้วนำไปปฏิบัติ แล้วพบว่ามีปัญหา ควรที่จะสามารถดำเนินการปรับแก้ได้เพื่อให้สอดคล้องกับการปฏิบัติงานจริง

2. การพัฒนาด้านระบบงานข่าวกรอง

การให้ได้มาซึ่งข่าวกรองที่จะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติการภารกิจ มีหลักการ/วิธีการในการดำเนินการที่เรียกว่า “วงรอบข่าวกรอง” การพัฒนาระบบงานข่าวกรองส่วนที่สำคัญคือการพัฒนาการดำเนินงานของวงรอบข่าวกรองให้มีความสมบูรณ์ ซึ่งแนวทางที่ผู้วิจัยศึกษา จะทำให้การดำเนินการระบบงานข่าวกรองสอดคล้องกับหลักนิยมการข่าวกรองของกองทัพ¹⁵ กล่าวคือ “ข่าวกรอง” คือ ผลผลิตอันเกิดจากการรวบรวมและดำเนินการวิธีต่อข่าวสารทั้งปวงในเรื่องเกี่ยวกับภัยคุกคามหรือฝ่ายตรงข้าม และสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติการ เพื่อให้ได้มาซึ่งการประมาณการที่มีความสำคัญต่อการตกลงใจของผู้บังคับบัญชาในการบรรลุภารกิจ ทั้งนี้ข่าวกรองจะมีความแตกต่างจากข่าวสาร เพราะข่าวสาร คือ เรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่ได้มาจากการรวบรวมข่าวสารหรือการรายงานจากแหล่งต่าง ๆ ซึ่งยังมิได้มีการดำเนินการวิธีเพื่อผลิตเป็นข่าวกรอง ดังนั้นข่าวสารที่ได้มาจึงอาจจะเป็นจริงหรือไม่เป็นจริง และตรงหรือไม่ตรงกับความต้องการข่าวกรองที่จะนำมาใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติการภารกิจส่วนการต่อต้านการข่าวกรองนั้นเป็นการดำเนินงานที่ต้องกระทำควบคู่ไปกับการดำเนินการข่าวกรอง เป็นลักษณะหนึ่งของงานข่าวกรองที่ครอบคลุมการดำเนินงานทั้งปวงเกี่ยวกับการป้องกัน ชัดขวาง ค้นหา และทำลายการข่าวกรองของฝ่ายตรงข้าม เพื่อป้องกันสิ่งที่เป็นความลับของฝ่ายเราให้พ้นจากการจารกรรม ป้องกันบุคคลหรือหน่วยงานให้พ้นจากการบ่อนทำลาย และป้องกันสถานที่ให้พ้นจากการก่อวินาศกรรม โดยมีมาตรการสำคัญ คือ มาตรการต่อต้านการข่าวกรองเชิงรับ และมาตรการต่อต้านการข่าวกรองเชิงรุก

วงรอบข่าวกรอง ในขั้นตอนการรวบรวมข่าวสาร ที่เสนอให้สนับสนุน เครื่องมือในการรวบรวมข่าวสารให้มีความหลากหลาย สอดคล้องกับการศึกษา ของ พันเอก ชวรัชต์ ทรงสุนทร¹⁶ ที่ศึกษา แนวทางการพัฒนางานด้านการข่าว กองทัพอากาศที่ 2 ได้เสนอว่า ด้านเครื่องมือ อุปกรณ์ และยุทธโธปกรณ์ หน่วยงานด้านการข่าวควรได้รับการ เสริมสร้างในเรื่องเครื่องมือในการปฏิบัติงาน เช่น กล้องส่องสองตา กล้องถ่ายรูป เครื่องมือ สื่อสาร ได้แก่ โทรศัพท์ที่สามารถเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต วิทยุไอคอม เครื่องมือ ดักจับ-หาทิศ เครื่องมือดักฟัง เครื่องมือสแกน เครื่องบันทึกเสียง เครื่องมือเฝ้าตรวจชายแดน อากาศ ยานไร้คนบังคับ รถยนต์ รถจักรยานยนต์ อุปกรณ์พิเศษเพื่อใช้ในการรวบรวมข้อมูลข่าวสาร ทางลับ รวมถึงต้องมึงบประมาณบำรุงรักษาด้วย เช่น งบประมาณค่าโทรศัพท์ งบประมาณ ค่าอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

3. ระบบฐานข้อมูลร่วม และการบูรณาการด้านการข่าว

สถานการณ์ปัจจุบันภัยคุกคามความมั่นคงมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มีความซับซ้อน คลุมเครือ และไม่แน่นอน ยากต่อการประเมินสถานการณ์ได้อย่าง ครอบคลุมและแม่นยำ ดังนั้นการประเมินสถานการณ์ภัยคุกคามด้านความมั่นคงให้ทัน เหตุการณ์ และตรงกับหัวข้อข่าวสารสำคัญของผู้บังคับบัญชา จำเป็นต้องมีการขยาย เครือข่าย และบูรณาการงานด้านข่าวกรอง และระบบฐานข้อมูลร่วม พบว่าสอดคล้องกับ ผลการศึกษาของ พันเอก นิโรธ ทองม่วง¹⁷ ในเรื่องแนวทางการพัฒนาระบบงานด้านข่าว กรองด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ กองข่าว กองทัพอากาศที่ 1 กล่าวไว้ว่า แนวทางการพัฒนา ระบบงานด้านข่าวกรองใน 3 ประเด็น คือ งานตามวงรอบข่าวกรอง การเตรียมสนามรบ ด้านการข่าว การประมาณการข่าวกรอง ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศแบบฐานข้อมูล ขนาดใหญ่ (Big Data) จะทำให้สามารถทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่จัดระเบียบไว้ได้อย่าง รวดเร็ว

และสอดคล้องกับข้อเสนอเรื่องแนวทางการพัฒนาระบบงานข่าวกรอง เชิงรุก ของสำนักข่าวกรองแห่งชาติ¹⁸ กล่าวคือ การเชื่อมโยงฐานข้อมูลด้านการข่าวภายใน สำนักข่าวกรองแห่งชาติ และประชาคมข่าวกรอง เพื่อบูรณาการข้อมูลด้านการข่าว ให้สามารถแจ้งเตือนภัยคุกคามล่วงหน้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดย (1) บูรณาการการ เชื่อมโยงระบบเครือข่ายข้อมูลของหน่วยงานภาครัฐ (Government Secure Intranet)

(2) พัฒนาระบบดิจิทัลเพื่อรองรับทำงานตามภารกิจเฉพาะของหน่วยงาน เพื่อบูรณาการขีดความสามารถของระบบงานข่าวกรอง หน่วยงานข่าวกรอง และประชาคมข่าวกรองในประเทศให้ทันสมัย ทันสถานการณ์ ทั้งด้านศักยภาพ ของบุคลากร ยุทธโธปกรณ์ เทคโนโลยี และระบบข้อมูลขนาดใหญ่ สามารถครอบคลุมการใช้งานได้อย่างครบถ้วนและต่อเนื่อง มีการบูรณาการข้อมูลและนำผลผลิตด้านข่าวกรองไปใช้ในการบริหารจัดการปัญหาและความมั่นคงของชาติในทุกมิติและทุกด้าน รวมทั้งให้มีการเสริมสร้างความร่วมมือกับภาคประชาชนในรูปแบบประชารัฐ และประชาคมข่าวกรองต่างประเทศอย่างแน่นแฟ้น

บทที่ 4

บทสรุป

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยแนวทางการพัฒนางานด้านข้าวกรอง ของกองข้าว กองทัพภาคที่ 1 ฉบับนี้ ผู้วิจัยได้พิจารณาข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องจากนั้นได้ทำการวิเคราะห์ปัจจัยสภาพแวดล้อม อภิปรายผล ซึ่งนำมาสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

รูปแบบ และสภาพการปฏิบัติงานข้าวกรอง ของกองข้าว กองทัพภาคที่ 1 ในห้วงที่ผ่านมา เป็นหน่วยทำหน้าที่เป็นฝ่ายอำนวยการด้านการข้าว สนับสนุนการปฏิบัติการกิจของกองทัพภาคที่ 1 โดยมีลักษณะของการดำเนินงานข้าวจะเป็นงานข้าวกรองทางยุทธวิธี และงานข้าวกรองเพื่อความมั่นคงเป็นหลัก ส่วนงานข้าวกรองทางยุทธศาสตร์จะดำเนินงานในระดับหนึ่งเท่านั้น โดยมีภารกิจในการ เผ่าระวัง ติดตาม แจ้งเตือน ป้องกัน ระวังยับยั้ง ภัยคุกคามด้านความมั่นคง ในพื้นที่รับผิดชอบของกองทัพภาคที่ 1 ได้ในทุกมิติ ทั้งภัยคุกคามรูปแบบเดิม ภัยคุกคามรูปแบบอื่นๆ และยังสามารถประเมินสถานการณ์ภัยคุกคามครอบคลุมพื้นที่รับผิดชอบ ได้อย่างถูกต้อง แม่นยำ ทันเวลา ครอบคลุมทุกภารกิจที่ กองทัพภาคที่ 1 รับผิดชอบ ได้แก่ การป้องกันประเทศ การรักษาความมั่นคงภายใน การรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ การพัฒนาประเทศ และภารกิจทางทหาร นอกเหนือสงคราม ข้าวกรองที่ผลิตได้จะต้องมีประโยชน์ในการตกลงใจของผู้บังคับบัญชา และฝ่ายอำนวยการเพื่อใช้ในการวางแผนระดับต่าง ๆ และที่สำคัญต้องตรงกับความต้องการของผู้ใช้ และจะมีคุณค่ามากที่สุดก็ต่อเมื่อนำมาใช้ได้ทันเวลา โดยการให้ได้มาซึ่งข้าวกรองที่จะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติการกิจ มีหลักการ/วิธีการในการดำเนินการที่เรียกว่า “วงรอบข้าวกรอง”

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานด้านข้าวกรอง ของกองข้าวกองทัพภาคที่ 1 ในห้วงเวลาที่ผู้วิจัยทำการศึกษา โดยสรุปจะเป็นปัญหาด้านบุคลากรเป็นหลัก ทรัพยากรบุคคลซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อความมีประสิทธิภาพ และความสำเร็จขององค์การ บรรลุไม่ครบ ขาดการบรรจุในอัตรานายทหารสัญญาบัตรจำนวนมาก ซึ่งเป็นบุคลากรสำคัญในขั้นตอนการวางแผนรวบรวมข่าวสาร และขั้นตอนการดำเนินการวิธีต่อข่าวสาร

เพื่อทำข่าวสารให้เป็นข่าวกรอง ปริมาณงานที่ได้รับมอบหมาย ไม่สอดคล้อง ไม่สมดุลกับ จำนวนบุคลากรที่มี บุคลากรขาดความรู้ ความสามารถ ทักษะในการปฏิบัติงานด้านการข่าว จากสาเหตุที่ไม่ได้เข้ารับการเข้ารับการศึกษเพิ่มเติมในสถาบันให้การศึกษาด้านการ ปฏิบัติงานด้านการข่าว ต้องศึกษาและเรียนรู้จากการปฏิบัติงานจริง ซึ่งอาจทำให้มีองค์ ความรู้ในงานเฉพาะหน้าที่ต้องงานที่ตนรับผิดชอบได้ดี แต่ยังไม่สามารถทำหน้าที่ทดแทน กันในงานอื่นได้ ขาดแรงจูงใจให้มีความเจริญก้าวหน้าในการทำงาน และการรับราชการ ในด้านอัตรารองรับ ทำให้เมื่อกำลังพลชั้นประทวนภายในกองข่าว ได้รับการเลื่อนยศให้ สูงขึ้นในอัตราร้อยตรี จะไม่สามารถบรรจุต่อเนื่องภายในกองข่าวได้ ต้องหาบรรจุตำแหน่ง ในหน่วยงานอื่น ในปัญหาด้านเครื่องมือรวบรวมข่าวสารมีขีดความสามารถในการรวบรวม ข่าวสารที่ไม่หลากหลาย ยังคงใช้การรวบรวมข่าวสารโดยบุคคลเป็นหลัก ซึ่งยังมีข้อจำกัด ในการรวบรวมข่าวสาร

แนวทางการพัฒนางานด้านข่าวกรอง ของกองข่าว กองทัพบกภาคที่ 1 ที่เหมาะสม เห็นควรให้มีการจัดสรรบุคลากรที่มีคุณลักษณะที่เหมาะสมในการปฏิบัติงาน และเพียงพอต่อภารกิจที่ได้รับมอบ มีการจัดอบรมให้ความรู้พื้นฐาน ความรู้ใหม่ ให้เท่าทัน สถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลง การแลกเปลี่ยนเทคนิคจากการปฏิบัติงาน การปรับปรุง โครงสร้างองค์กรให้สามารถรองรับการเจริญก้าวหน้าในหน้าที่รับราชการ เสริมสร้างขวัญ กำลังใจ และแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน จัดหาเครื่องมืออุปกรณ์พื้นฐาน และเครื่องมือ พิเศษในการปฏิบัติงานให้เพียงพอ ให้มีขีดความสามารถที่เหมาะสมที่จะต้องตอบสนองต่อ ความต้องการข่าวกรองของผู้บังคับบัญชา การบริหารจัดการงบประมาณภายใต้ งบประมาณที่จำกัดให้มีความเหมาะสม โดยเน้นงบประมาณปฏิบัติการเพื่อสนับสนุน งบประมาณด้านการข่าวให้แก่อนุวย ได้อย่างเพียงพอสามารถตอบสนองภารกิจได้

ข้อเสนอแนะ

1. สิ่งสำคัญที่สุดในการที่จะทำให้การพัฒนาทางด้านข่าวกรองมีประสิทธิภาพ ที่สำคัญที่สุด คือ ทรัพยากรบุคคล ดังนั้น จึงควรให้ความสำคัญในการสนับสนุนบุคลากร และการพัฒนาบุคลากรภายในหน่วยให้มีความพร้อม
2. สนับสนุนเครื่องมือรวบรวมข่าวสาร ที่มีขีดความสามารถในการรวบรวมข่าวสารที่หลากหลาย ให้เพียงพอต่อการปฏิบัติการกิจ เพื่อเสริมขีดความสามารถและลดข้อจำกัดของการรวบรวมข่าวสารโดยบุคคลได้อย่างเหมาะสม
3. ผู้บังคับบัญชา และผู้บริหารทุกระดับต้องมีวิสัยทัศน์ สนับสนุน ในเรื่องการพัฒนาทางด้านข่าวกรองอย่างจริงจัง และมีแนวทางที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม
4. การจัดระบบโครงสร้างหน่วย/องค์กร ให้เอื้ออำนวยต่อการทำงานด้านการข่าวให้สะดวกรวดเร็ว และมีความอ่อนตัวยิ่งขึ้น เพื่อให้ทันต่อสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาในด้าน “การจัดการความรู้” (Knowledge Management: KM) ซึ่งจะเป็นการรวบรวมองค์ความรู้ที่มีอยู่ในองค์กร กองข่าว กองทัพภาคที่ 1 ซึ่งกระจายอยู่ในตัวบุคคล หรือเอกสาร มาพัฒนาให้เป็นระบบ เพื่อให้ทุกคนในองค์กรสามารถเข้าถึงความรู้ และพัฒนาตนเอง รวมทั้งปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และจะเป็นการรวบรวมข้อมูลเพื่อจัดทำฐานข้อมูลร่วมเพื่อนำใช้ประโยชน์ต่อไป
2. ศึกษาในเรื่องการนำ “ปัญญาประดิษฐ์” (Artificial Intelligence: AI) มาใช้เป็นเครื่องมือที่จะช่วย รวบรวม วิเคราะห์ข้อมูล การดำเนินการวิธีต่อข่าวสารให้เป็นข่าวกรอง เพื่อทดแทนปัญหาการขาดแคลนบุคลากร และช่วยลดเวลาในการรวบรวม และการวิเคราะห์ข้อมูลจำนวนมากได้รวดเร็วยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

1. ราชกิจจานุเบกษา. (2560). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เล่ม 134 ตอนที่ 40 ก, 6 เมษายน 2560: 14.
2. ราชกิจจานุเบกษา. ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 – 2580. เล่ม 135 ตอนที่ 82 ก, 13 ตุลาคม 2561.
3. สำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี, นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2566 – 2570). นโยบายและแผนความมั่นคงที่ 15 การพัฒนาระบบข่าวกรองแห่งชาติ: 81
4. ราชกิจจานุเบกษา. ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 – 2580. เล่ม 135 ตอนที่ 82 ก, 13 ตุลาคม 2561.
5. สำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี, นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2566 – 2570). นโยบายและแผนความมั่นคงที่ 15 การพัฒนาระบบข่าวกรองแห่งชาติ: 20.
6. กระทรวงกลาโหม, แผนปฏิบัติราชการ ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 – 2570); ความมุ่งหมายสำคัญ: 3.
7. นโยบายการปฏิบัติงานของ พลเอก ณรงค์พันธ์ จิตต์แก้วแท้ ผู้บัญชาการทหารบก; หน้า 20.
8. หลักการสำคัญในการจัดหน่วยข่าวกรองของกองทัพบก, แนวสอนวิชาการข่าวกรอง Intelligence, โรงเรียนข่าวทหารบก Army Intelligence School ตุลาคม 2562: 17
9. หลักพื้นฐานในการปฏิบัติการข่าวกรอง, แนวสอนวิชาการข่าวกรอง Intelligence, โรงเรียนข่าวทหารบก Army Intelligence School ตุลาคม 2562: 26
10. นโยบายการปฏิบัติงานของ พลโท พนา แคล้วปลอดทุกข์ แม่ทัพภาคที่ 1; นโยบายด้านการข่าว.
11. กฤษณะ นันทะวิชัย, “การพัฒนากำลังพลกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของหน่วย”, [เอกสารวิจัยสวนบุคคล]. วิทยาลัยการทัพบก; 2560. บทคัดย่อ.

12. สหัตถ์สนธิ์ ธเนศชัยพิทักษ์, พันเอก. แนวทางการปฏิบัติงานด้านการข่าว ต่อภัยคุกคามรูปแบบใหม่ มีผลต่อความมั่นคงของชาติ [เอกสารวิจัยส่วนบุคคล]. วิทยาลัยการทัพบก; 2564. หน้า 19-20.
13. สรพงษ์ ลือขจร, พันเอก. แนวทางการปรับโครงสร้างกองเสนาธิการ กองทัพอากาศ เพื่อขับเคลื่อนการปฏิบัติงานของกองทัพบก [เอกสารวิจัยส่วนบุคคล]. วิทยาลัยการทัพบก; 2564. หน้า 17-18.
14. พยอม วงศ์สารศรี, องค์กรและการจัดการ, คณะวิทยาการจัดการสถาบันราชภัฏสวนดุสิต, 2537.
15. หลักนิยมการข่าวกรองของกองทัพบก, แนวสอนวิชาการข่าวกรอง Intelligence, โรงเรียนข่าวทหารบก Army Intelligence School ตุลาคม 2562
16. ชวรัชต์ ทรงสุนทร, พันเอก. แนวทางการพัฒนางานด้านการข่าว กองทัพอากาศที่ 2 [เอกสารวิจัยส่วนบุคคล]. วิทยาลัยการทัพบก; 2560. หน้า 11.
17. นิโรธ ทองม่วง, “แนวทางการพัฒนาระบบงานด้านข่าวกรองด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ กองข่าว กองทัพอากาศที่ 1[เอกสารวิจัยส่วนบุคคล]. วิทยาลัยการทัพบก; 2560. บทสรุป.
18. สำนักข่าวกรองแห่งชาติ, แผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ 2566, แนวทางการพัฒนาระบบงานข่าวกรองเชิงรุก, บทสรุปผู้บริหาร.

ประวัติย่อผู้วิจัย

ยศ ชื่อ	พันเอก อนุรักษ์ น้อยประชา
วัน เดือน ปีเกิด	1 กุมภาพันธ์ 2521
ประวัติสำเร็จการศึกษา	
พ.ศ. 2545	วิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิทยาการคอมพิวเตอร์ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า
พ.ศ. 2555	หลักสูตรหลักประจำ โรงเรียนเสนาธิการทหารบก ชุดที่ 90

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2545 – 2548	ผู้บังคับหมวดปืนเล็ก กองร้อยอาวุธเบา กองพันทหารราบที่ 1 กรมทหารราบที่ 29
พ.ศ. 2549 – 2553	ผู้บังคับกองร้อยอาวุธเบา กองพันทหารราบที่ 1 กรมทหารราบที่ 29
พ.ศ. 2554	นายทหารยุทธการและการฝึก กองพันทหารราบที่ 1 กรมทหารราบที่ 29
พ.ศ. 2556	ผู้ช่วยหัวหน้าฝ่ายกิจการพลเรือน กองพลทหารราบที่ 9
พ.ศ. 2557	รองผู้บังคับกองพันทหารราบที่ 2 กรมทหารราบที่ 29
พ.ศ. 2558	รองเสนาธิการ กรมทหารราบที่ 29
พ.ศ. 2559 - 2560	หัวหน้าฝ่ายข่าวกรอง กองพลทหารราบที่ 9
พ.ศ. 2561 - 2562	ผู้บังคับกองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 29
พ.ศ. 2563	นายทหารฝ่ายการข่าว กองทัพอากาศที่ 1

ตำแหน่งปัจจุบัน

พ.ศ. 2564 - ปัจจุบัน	รองผู้อำนวยการกองข่าว กองทัพอากาศที่ 1
----------------------	--